

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

Katedra křesťanské sociální práce

Sociální a humanitární práce

Markéta Stodolová

Cesta afghánských migrantů do Řecka
Bakalářská práce

vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Agnieszka Zogata-Kusz

2011

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně na základě použitých pramenů a literatury uvedených v bibliografickém seznamu.

V Olomouci dne 21.4.2011

.....

Markéta Stodolová

Poděkování

Velké poděkování patří paní Mgr. et Mgr. Agnieszce Zogatě-Kusz, která mě trpělivě provázela oblastí řecko-afghánské migrace a bez jejíž pomoci by práce nevznikla. Děkuji Mgr. Závrské za rady a čas, které mi věnovala.

Velice si cením odvahy všech čtyř respondentů a děkuji, že mi poskytli své osobní příběhy z cesty. V neposlední řadě patří dík mým přátelům a rodičům za jejich věčnou oporu.

OBSAH

ÚVOD.....	5
1 PŘEHLED DOSAVADNÍCH POZNATKŮ	7
2 KONTEXT SPOJEN S MIGRACÍ	10
2.1 Historické okolnosti podmiňující migraci v Afghánistánu za posledních 30 let	10
2.2 Situace imigrantů v Řecku.....	17
3 CESTA Z AFGHÁNISTÁNU DO ŘECKA.....	23
3.1 Cesta afghánských utečenců v kontextu obecné migrace.....	23
3.2 Způsob migrace z Afghánistánu do Řecká.....	25
3.3 Mafie	29
4 POMOC A PODPORA NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ PO PŘÍCHODU MIGRANTA	33
4.1 Po zadržení.....	33
4.2 Na svobodě	34
4.3 Sociální práce s afghánskými migranty po příchodu do Řecká.....	35
5 PROCES ZÍSKÁVÁNÍ ROZHovorŮ AFGHÁNSKÝCH MIGRANTŮ A OKOLNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ JEJICH VÝPOVĚDI	38
ZÁVĚR.....	40
BIBLIOGRAFIE	42
SEZNAM.....	47
Seznam zkratk	47
Přílohy.....	48

ÚVOD

Během tříměsíční praxe s afghánskými migranty v Řecku jsem vyslechla mnoho osobních příběhů, včetně toho, jakými zkušenostmi si migranti prošli, než se ocitli v Evropě. Jednou z hlavních etap migrace je okamžik mezi odchodem ze své země a příchodem do nového, cílového státu. Název Cesta migrantů lze vnímat jako metaforu pojímající širší kontext ilegálního vstupu do evropské země. Práce je doplněna čtyřmi konkrétními příběhy cesty z Afghánistánu do Řecka. Cesta každého migranta začíná ještě před fyzickým překročením hranic své země. Celý proces předchází příprava, která může zahrnovat padělání dokladů a jinou nelegální činnost. Konec cesty může v širším pojmu migrace podmíněn přidělením ochrany či integrací do společnosti, avšak pro účel mé práce cesta končí po překročení hranic první země do země EU a následném setkání se se sociálním pracovníkem.

Cílem této práce je poukázat na průběh cesty Afghánských migrantů do Řecka a zaměřit se na hlavní rizika, se kterými se migranti na této cestě setkávají. Následně se zaměřit na způsob jakým je proces útěku, na základě příběhů Afghánců, realizován. V sociální práci s migranty je zapotřebí vnímat nejen jejich minulost a zkušenosti, které si přináší lidé ze své země, ale i z cesty. V období, kdy migranti opouští své domovy a vydávají se „za lepším“, jsou vystaveni mnoha životu nebezpečným situacím, včetně rizikům organizovaného zločinu. Do nové země přichází s traumatizujícími zážitky, které se v případě zanedbání mohou rozvinout v psychická zranění a činnost sociálních pracovníků se tak značně komplikuje.

Tato práce je věnována lidem, kteří byli, a pro ty kteří stále jsou, nuceni trpět v důsledku neklidu v jejich zemi a rozhodli se z ní utéct. Téma uprchlictví je velice rozsáhlé a takřka nekončící. Jedná se o celosvětový humanitární problém.

Rozhodnutí stát se migrantem, rozhodně není snadné. Lidé, kteří tak učiní a domovy opustí, nechávají za sebou své rodiny i majetek. Encyklopedie definují migraci jako *“proces prostorového přemísťování osob přes hranice, spojený se změnou místa bydliště na dobu kratší či delší, případně natrvalo“* (Polis, nedatováno). Se zmíněným přemísťováním souvisí plánování a realizace cesty a to v případě migrace obecně. Způsoby mobilizace, jaké tito lidé využívají, mohou být fatální a mnoho lidí během překračování hranic přichází o životy. Osobní příběhy, včetně popisu cesty, utváří kontext člověka, uprchlíka/migranta. Proto, aby sociální pracovník byl schopen

efektivně pracovat s klientem v oblasti migrace, musí znát okolnosti, které přistěhovalce doprovází. Kromě cesty, jsou další nedílnou součástí migrace dějiny země, neboli historické okolnosti, které mohou přemísťování podmiňovat. Tyto aspekty nejen dotváří obraz člověka, se kterým se sociální pracovník setkává a to v rámci socio-kulturního kontextu. Proces integrace do „nové“ společnosti je jednou z posledních fází migrace a obecným cílem sociální práce. Okolnosti, za jakých se řecký sociální pracovník setká s migrantem z Afghánistánu po překročení hranic, jsou v podstatě dvě. V případě, že bude Afghánec zadržen policií nebo že sám vyhledá pomoc v některé nevládní organizaci pracující s přistěhovalci. Konkrétně zmiňují poskytování pomoci Caritas Athens.

V práci hovořím o ilegálních migrantech bez bližší specifikace. K posouzení, zda se jedná o uprchlíky, ekonomické či jiné migranty, dochází až po příchodu do země. Cestu podstupují všichni se stejným statutem.

Čerpala jsem převážně ze zahraničních zdrojů, které jsou dostupné pouze v anglickém jazyce.

Důvodem, proč by český sociální pracovník měl věnovat pozornost, mimo jiné i Afgháncům, je skutečnost, že afghánští uprchlíci v České republice žijí řadu let. Přesto Čechy nebyly, a ani v současnosti nejsou, cílovou zemí migrantů (Šišková, 2001). Ti, kteří setrvávají, často jen nechtěně „uvíznou“ na trasách převaděčů, které směřovaly do Německa, Dánska a dál.

V současnosti je v České republice pouze pár stovek Afghánců. Od roku 1991 do roku 2009 bylo uděleno přesně 293 azylů. Z toho v roce 1991 tento status obdrželo 31 Afghánců a oproti tomu, v roce 2001, pouhý jeden člověk. Podrobnější informace uvádí UNHCR. Žádost o mezinárodní ochranu k poslednímu uvedenému datu, tedy k říjnu 2010, podalo 9 Afghánců. (UNHCR, 2009)

Z těchto údajů je zřejmé, že český sociální pracovník může přijít do kontaktu s Afghánci. Ačkoliv nezaměřuji a jednu konkrétní národnost migrantů, podobnými zkušenostmi si prochází mnoho migrantů z méně rozvinutých zemí. Pro úspěšnou praxi, musí být kulturně kompetentní pracovník obeznámen, mimo jiné, i se souvislostmi doprovázející uprchlíka nebo migranta.

1 PŘEHLED DOSAVADNÍCH POZNATKŮ

Cesta, kterou si migrant projde, se stává jeho nedílnou součástí. Po prostudování české i některé zahraniční literatury, jsem nabyla dojmu, že tato etapa, která dotváří kulturní kontext každého migranta, je poměrně opomíjená. Bohužel, nedokážu posoudit, zda omezenost zdrojů tkví v mé dosavadní krátké zkušenosti v oblasti migrace, či v jejich nesnadném získání, a nebo právě v jejich nedostatku, který pramení z malé pozornosti, jež je tomuto tématu věnovaná. Často se v odborné literatuře hovoří, například, o přesídlování v širším i užším kontextu, o procesu integrace cizinců, o legislativě a azylové politice nebo o pracovní migraci. Cesty, které všichni tito lidé zdolávají, ať už sami nebo ve skupinách, se stávají pouhým doplňkem jinak a šíře zaměřené práce. Alternativou, jak se dohledat informací týkající se cest, je oblast kriminality, čili převaděčství. Více se o využívání převaděčů dočtete v kapitole Cesta. Jednou z významných osobností, která se zabývá nejen nelegální migrací, ale upozorňuje zároveň na rizika spojená s ilegálním přechodem hranic, je anglický profesor John Salt. Jeho publikace mohou sloužit jako vhodné materiály, pro získání povědomí o pašování migrantů v obecné rovině.

Navzdory mediálnímu dění všude ve světě, je v posledních letech Afghánistán stále jednou z nejvíce nejdiskutovanějších zemí. Tento stát je středem pozornosti velmocí už několik stovek let. Tamější napjatá situace přináší problémy většině jeho obyvatelům. Česká literatura hovořící o dějinách Afghánistánu, mě dovedla k tezi, že vývoj migrace má „vzdalující se“ tendence. To znamená, že lidé migrují stále dál od své vlasti. Mobilitu Afghánců bych rozdělila do tří fází. První etapou je nucené vnitřní přesídlování, neboli IDPs¹, ke kterému byly různé afghánské kmeny nespočetněkrát přinuceny. V druhé fázi jde o emigraci do sousedních států, což by se dalo pojmout jako reakce na vzrůstající konflikty v zemi. Třetí etapou migrace Afghánců, je přesídlování do vzdálených zemí, konkrétně do Evropy. Političtí uprchlíci hledají pomoc v demokratické Evropě, ekonomičtí migranti utíkají ze zbídačené země s nadějí na práci.

UNHCR, 23. března 2010, zveřejnil zprávu, v níž je uvedeno, že lidé s afghánskou státní příslušností, zaujímají celých 7% v celosvětovém měřítku

¹ Internally Displaced Persons

přesídlování. Tím se Afghánci řadí do vedoucí pozice migrace ve světě. Z tohoto faktu vyplývá povinnost, a to nejen pro sociální pracovníky zabývající se migrací, že by se neměl nepřehlížet kontext afghánské kultury.

Zdroje dostupné na internetu, které se přímo dotýkají cest migrantů, jsou snáze k dostání a na základě mé zkušenosti, je i výběr bohatší. Užitečné odkazy jsou k nalezení na Forced migration online v části Human smuggling and trafficking. Hlavním, a z mého pohledu nejrelevantnějším zdrojem pro téma Cesty Afghánských migrantů do Řecka, je Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Řecku. Na webovém portálu, nebo přímo v kanceláři, jsou k nalezení výroční právy i informace týkající se legislativy i zprávy popisující situaci v Řecku, včetně problematiky afghánských přistěhovalců. Všechny dokumenty jsou k dispozici v řečtině, některé i v angličtině.

Další zprávy o překračování hranic, jsou k dispozici na portálu Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie, neboli Frontex.

Pro utvoření odpovídající představy o situaci migranta, je samozřejmě nejideálnější přímý kontakt. Cizincovo očitě svědectví může být pro sociálního pracovníka přínosem v rámci socio-kulturních specifík komunikace, stejně tak může vnést pracovníkovi nový pohled na situaci a tím lze dojít, například, ke snazší spolupráci. Problém nastává v neprůhlednosti tedy, není snadné rozeznat skutečnost, kterou si uprchlík/migrant zažil, s fakty, které jsou z nějakého důvodu upraveny nebo dokonce zcela smyšleny. Velké úskalí vyprávěných příběhů, kterými si lidé prošli, tkví v důvěryhodnosti.

V odborném časopisu Sociální práce/Sociálna práca, se tématu migrace věnuje číslo druhé, z roku 2007. Časopis nese podnázev Sociální práce s imigranty. Jedná se především o články týkající se integrace cizinců a azylové politiky v České republice. Okrajově jsou zmíněny příčiny migrace (s. 14) či socio-kulturní odlišnosti v rámci integrace. (s. 20) „Každý klient přichází do pobytového střediska se svým osobním příběhem“, (s. 27) nese název článku, který, mimo jiné, upozorňuje na zkreslené informace o realitě, s nimiž lidé přicházejí. Čtyřem afghánským migrantům jsem položila otázku, „jake měli představy o Řecku (respektive o Evropě, před vstupem do ní)“. Všichni respondenti se v odpovědích shodli. „Myslel jsem si, že to tu bude něco jako ráj, ale je to tu horší než v pekle.“ říká Khodadad.

Slovenský článek, „*Vzdelávanie sociálnych pracovníkov v oblasti utečenectva*“, se z celého časopisu dotýká tématu bakalářské práce nejbližše. Text je zaměřen na minimální standardy vzdělávání studentů sociální práce, kteří se zaměřují na práci s azylanty a žadateli o azyl. Studenti by se měli orientovat v socio-kulturních aspektech při práci s migranty, a zaměřit se na zkušenosti, včetně cesty, kterou byli utečenci nuceni vykonat, aby se do cílové země dostali (s. 116).

V neposlední řadě jsou věcné i některé dokumentární snímky, které sice jako zdroje neuvádím, nicméně pro téma mohou být velice přínosné. *Pevnost Evropa (2001)* a *Ilegální přistěhovalci: cesta za peklem (2001)* sledují skupiny migrantů a uprchlíků, jejichž cesty míří do Evropy. Pořad *Witness* popisuje příběh Qadira z Afghánistánu, který se v roce 2001 dostal do řeckých Athén (Al Jazeera, 2009). Jde o zprostředkování možnosti vrátit se do Afghánistánu a najít svou rodinu, kterou ztratil ze dne na den během tálibánské vlády. V dokumentu popisuje, cestu jak se dostal z Afghánistánu až do Řecka i jakých prostředků využil.

2 KONTEXT SPOJEN S MIGRACÍ

Každou situaci předchází jisté okolnosti. Toto pravidlo se týká i migrace. Lidé se stěhují z nejrůznějších důvodů a je nezbytné tuto oblast vnímat v širokém kontextu událostí. Takové okolnosti vyplývají z historie, politických vztahů, diplomacie aj. a důsledkem těchto situací může být masivní útěk lidí ze země.

2.1 Historické okolnosti podmiňující migraci v Afghánistánu za posledních 30 let

Afghánské dějiny jsou poznamenány krvavými boji, snahami o podmanění si země či vnitrostátním rozvratem a v neposlední řadě snahou o demokratizaci státu. Koloběh událostí, které přinášejí jedině starosti, se stal součástí životů milionů Afghánců. Po staletí byli lidé nuceni k vnitřnímu přesídlování, ať už byly podněty politické či náboženské nebo šlo „jen“ o zajištění obživy. 19. století proměnilo vnitřní migraci na masové útoky do sousedících států a mnohdy boj o život. Nekonečná pronásledování, strach o život, o rodinu nebo i o majetek nemůžou být dlouhodobě snášeny. Mnozí lidé jsou nuceni opouštět domovy a jejich snahou je docílit klidného žití. Období konce 70. let a nástup komunistické éry je společným prvkem v českých dějinách. Tato doba je počátkem nepřetržitého válčení.

Měla jsem možnost osobního setkání se dvěma vojáky afghánské armády ve Vojenské akademii ve Vyškově. Jejich návštěva České republiky byla současně i prvním vycestováním z Afghánské islámské republiky. Na otázku, v čem se v zásadě ČR liší od jejich země, odpověděli, že nikdy předtím netušil, že někde může být normální, aby se denně nestřílelo.

Sovětská okupace

Vztahy mezi tehdejším Sovětským svazem a Afghánistánem se budovaly a obměňovaly řadu let. V době krize s Pákistánem stála Moskva na straně Kábulu a podporovala jej. Do podpory bylo zapojeno několik států tehdejšího sovětského bloku,

kde nechybělo ani Československo. Pomoc spočívala v rozvoji a zlepšení infrastruktury. (Horák, 2005)

27. dubna 1978 se do čela tamější vlády dostali komunisté Lidové demokratické strany. Tak byl současně obnoven strategický význam země. O rok a půl později byl Afghánistán podmaněn „*tzv. omezeným kontingentem*“ (Marek, 2006, s. 265) sovětských vojsk. Nastalá situace byla ostře kritizována Spojenými státy, které později zásobily zbraněmi a humanitární pomocí zejména sunnitské skupiny (Horák, 2005).

K dodávání zbraní se k USA dále připojil Pákistán i Saúdskoarabské království. Dalším krokem Pákistánu bylo využití přítomnosti některých afghánských uprchlických táborů na svém území, které se tak stávaly „*výcvikovými tábory afghánských bojovníků*“. (Horák, 2005, s. 38). Naproti tomu, sousední Írán plně podporoval šiitské strany a místní velitele.

Neschopnost komunistů udržet si moc v některých oblastech, dovedla zemi do občanské války a Afghánistán se tím stal de facto posledním bojištěm studené války. Na jedné straně stály sovětské jednotky spolu s vojskem Babraka Karmala, který dříve působil jako velvyslanec Afghánistánu v ČSR, a na straně druhé mudžáhidové, kteří měli podporu USA a Pákistánu. (Horák, 2005)

Zájmy Pákistánské islámské republiky směřovaly k vytvoření nových obchodních koridorů, kterým předcházela vize stabilního a komplexního státu. To vedlo k podpoře jednoho z velitelů islámských bojovníků, Hekmatjára, a později hnutí Tálibánu, kterou zajistili pákistánské armádní složky a tajná služba ISI. (Horák, 2005)

V rámci ženevských konvencí vytvořila Organizace spojených národů koncem 80. let „*tzv. dohody o politickém urovnání situace kolem Afghánistánu*“. (Marek, 2006, s. 278) Jednalo se především o ujednání mezi Afghánistánem a Pákistánem a zárukách o nevměšování se Sovětského svazu a Spojených států. Rozkládající se komunistický režim přetrvával ještě nějakou chvíli i po definitivním odchodu vojsk z Afghánistánu v únoru 1989.²

Mudžáhidové

S odchodem sovětských jednotek odešla prezidentovi Nadžibulláhovi i materiální i finanční pomoc. Naproti tomu, opozice sílila. Dosavadní hlava státu byla

² Jako ilustrativní příklad těchto událostí může posloužit filmové zpracování *Charlie Wilson's War*, režie Mike Nichols, roku 2007. Avšak, je důležité brát kinematografii s nadhledem, jelikož snímek působí jednostranně a komerčně.

svržena a k moci se dostal v roce 1992 Barhánuddí Rabbání, vůdce strany Islámského společenství. Ani tentokrát klid v zemi nenastal. Mezi veliteli jednotlivých koalicí vznikala rivalita s drtivými následky a země byla opět roztržena na mnoho provincií. V Kábulu propukly krvavé bratrovražedné boje, kde se potýkaly partyzánské oddíly sídlící v pákistánském Pešávaru, fundamentalistická Islámská strana či nejsilnější zneprátelená strana Islámského společenství. Dohromady ovládaly správu města 4 hlavní skupiny.³ Horák (2005, s. 77) zmiňuje, že *„obyvatelstvo se pod vlivem propagandy začalo více identifikovat s příslušnými národnostmi a stranami, reprezentujícími jednotlivá etnika.“* Hlavní město kvůli násilnostem opustilo přes dva miliony lidí a později se začalo silně islamizovat. Docházelo k situacím, že *„ozbrojené skupiny, které kontrolovaly jednotlivé městské čtvrti, nezřídka přepadávaly jednotlivé domy nebo rodiny, ženy a dívky byly přitom unášeny a znásilňovány.“* (Horák, 2005, s. 79)

Tálibán

„Když přijeli tálibové, mysleli jsme si, že to jsou opravdoví studenti. Říkali nám, že chtějí vybudovat islámský stát. Potom ale začali podpalovat domy, zabíjet lidi nebo odvádět muže.“ [...]

„Kdo to byli tálibové?“

„Většinou Arabové, Pákistánci, Čečenci. Poznali jsme, že jsou cizinci, protože zabíjeli, stahovali z kůže, řezali hlavy a podpalovali domy. To by Afghánec nikdy neudělal. A také jsme jim nerozuměli.“

[...]

„Afghánští tálibové nikdy nezabíjeli, zabíjeli jenom cizinci““

Jedno z mnoha přímých svědectví, které Horák sesbíral od místních v létě 2002 (2005, s.123)

Snahy o mírová jednání proběhly v 92. i 93. roce, ale bezúspěšně. OSN reagovala mírovou misí – oddělení zneprátelených skupin –, ale roku 1994 se *„na scéně objevila nová vojensko-politická síla – radikální sunnitské hnutí Tálibán“*.⁴ (Horák, 2005, s. 285) Zpočátku byli tito „studenti“ místními podporováni, vzhledem k

³ Severozápadní a střední část města ovládala skupina *džamiját*, na jihu a na okolních kopcích byla strana *hizb-i islámí*. Letiště a jižní oblast měli v rukou *džunbiší* a jihozápad patřil *wahdátu*. (Horák, 2005)

⁴ Studenti (překlad z perštiny)

jednoduché ideologii „Božího univerzalizmu“⁵ a snahám nastolit pořádek v zemi. Afghánistán ovládla naprostá anarchie a většina lidí vítala vládu „silné ruky“. To zajistilo Tálibánu pět let u moci a dohled nad třemi čtvrtinami státu.

Tažení tálibánských vojsk, takřka přes celý Afghánistán, se občas proměnila v devastaci nejen unikátních historických památek – sochy Buddhy –, ale i etnika, kdy došlo k vyvražďování obyvatelstva, Hazárů. Horák cituje přímé svědectví (2005, s. 102) „*Když tálibové přijeli, nevšimli si Tádžiků, ale brali hazárské muže, kteří nestačili uprchnout do hor, vzali je po 10-15 lidech do některého hazárského domu a tam je polili benzinem a zapálili, řezali jim hlavy nebo zaživa stahovali z kůže.*“ Obdobná nenávist sunnitských Tálibů směřovala k šiitským muslimům.

V září, dva roky po vzniku hnutí, tálibánci obsadili město Kábul a země se zcela islamizovala. „*Postrachem každého obyvatele pak bylo především ministerstvo pro mravnost*“ (Horák, 2005, s. 114), které kontrolovalo dodržování striktních tzv. morálních zákonů. Současně s rostoucí mocí fundamentalistického militantního hnutí se sjednotila tálibánská opozice složená z frakce mudžáhidů⁶ v zájmu vojenské spolupráce, která však vydržela pouze do roku 1998. (Horák, 2005)

Nechvalně významnou osobou, která se do afghánského konfliktu zapojila pravděpodobně hned v počátku, byl Usáma bin Ládín. Ve snaze účasti na bojích v Afghánistánu, se stal v roce 1989 zakladatelem „*organizace pro arabské dobrovolníky*“. O několik let později se stala organizace al-Qáida synonymem terorismu. „*Pro Tálibán znamenal bin Ládín zvláště spolehlivý přísun bojovníků a finančních prostředků pro vedení války*“. (Horák, 2005, s. 122)

Silnou finanční podporu jim zajistila především Saudská Arábie a otázkou logistiky se zabýval sympatizující Pákistán. Primární snahou hnutí nebylo uznání vlády v Afghánistánu, jak by se mohlo zdát, nýbrž usednutí do křesla OSN. Nikdy však nedocílili požadovaného úspěchu a vládnoucí hnutí Tálibán bylo diplomaticky uznáno pouze 3 státy: Pákistánem, Saúdskou Arábií, Spojenými Arabskými Emiráty. (Horák, 2005) I navzdory slabé ekonomice státu, podstatnou roli v mezinárodních vztazích mohlo hrát především hospodářství. Pěstování opia se stalo významným zdrojem příjmu, z něhož prosperovaly všechny strany. Za rok 1999 bylo sklizeno několik tun

⁵ To znamená, „*že Boží právo je platné po celé planetě a že poskytuje odpovědi na všechny otázky lidského i politického života.*“ (Horák, 2005, s. 111)

⁶ Do činnosti tálibánské opozice se rovněž angažovaly zahraniční státy: Írán, Uzbekistán a Rusko. (Horák, 2005)

z polí s opiovým mákem, a co se týče globálního měřítka, činilo to 75% světové produkce. (Horák, 2005)

Organizace spojených národů se snažila situaci v Afghánistánu řešit diplomaticky, nicméně, ani OSN, ani mezinárodní koalice států nenalezli mírové řešení. Jediné, co na čas vedlo k úspěchu, bylo přiměnění vůdce Tálibánu, Muhammada Omara, k zákazu pěstování opia. Afghánský drogový trh byl pod kontrolou do roku 2001. Po pádu Tálibánu a vzniku nové války se opět zakládala nová opiová pole, zvýšila se produkce heroinu a země se tak opět stala hlavním celosvětovým vývozcem. (Horák, 2005)

Americká invaze

Dva dny před teroristickým útokem na World Trade Centre⁷ v roce 2001, byl spáchán atentát na Šáha Masúda, ke kterému se přihlásila organizace al-Qáida. Tato událost měla vyprovokovat USA a další státy spřízněné s Masúdovou politikou k odvetné akci. Tvrdých opatření se svět dočkal po útoku v New Yorku, za kterým stál vůdce teroristické organizace Usáma bin Ládín. Byla vytvořena tzv. protiteroristická koalice a Spojené státy žádaly po Tálibánu vydání bin Ládina. K tomu nikdy nedošlo a v polovině září se do Afghánistánu začaly přesouvat americké, britské a australské vojenské jednotky. (Horák, 2005)

Spolu s invazí vojsk a vznikem operace „Trvalá svoboda“, došlo i ke svržení tálibánské vlády. Hned v prvních týdnech docházelo k silnému bombardování, nejen vojenských základen v zemi, ale i civilních objektů, americkými jednotkami. (Horák, 2005)

Situace opět vyvolala změny v polické sféře. V Německu byla uzavřena Bonnská deklarace „o dočasných mechanismech do ustavení stálých vládních orgánů v Afghánistánu. [...] Smlouva vytvořila institucionální rámec pro poválečnou rekonstrukci Afghánistánu, pro mezinárodní spolupráci a demokratizaci země v časovém horizontu čtyř let.“ (Boháč, 2008) Do prezidentského křesla byl prozatím dosazen Hamíd Karzájí a byli přítomni i vůdcové Severní aliance. (Horák, 2005)

V rámci Bonnské úmluvy byly uspořádány demokratické volby a Karzájí tak oficiálně jmenován do čela státu. Nová vláda byla vytvořena roku 2002. Boje přesto neustaly, objevovalo se etnické pronásledování, brutální násilí na některých

⁷ Neboli velký světový bazar. Ve válce v Jihozápadní Asii, jsou atentáty na velká tržiště poměrně častou záležitostí.

emancipovaných ženách a ani svoboda vyznání víry nebyla tolerována. (Boháč, 2008) Snahy chytit “nejhledanějšího muže světa” si vyžádaly mnoho obětí v řadě civilistů a škodách na majetku.

Je nezbytné podotknout, že v průběhu konfliktů v Afghánistánu byly vychovány přinejmenším dvě generace. Tito lidé za celý svůj život nepoznali nic jiného než nevraživost, útrapy a pronásledování z důsledku válek. (Horák, 2005) Zaminovaná pole i cesty, jako pozůstatky konfliktů, ztěžují životy dalším generacím.

Současný stav země

Nestabilní situace, která mimo jiné potlačuje i rozvoj státu, se podepsala také v ekonomické oblasti. Afghánistán je jednou z hospodářsky nejslabších zemí světa. (Horák, 2007). V letech 2004 až 2008 dosahovalo gramotnosti 49% mužů a 18% žen.⁸ (UNICEF, 2010). Současné podmínky pro rozvoj výroby domácích produktů jsou obtížné a to především z důvodu „lacného importu“. Dalšími stěžejními faktory komplikující situaci jsou: příliv uprchlíků, kteří se vracejí nebo jsou vyhoštěni z okolních států, do Afghánistánu, a velká nezaměstnanost. Nízký příjem státní pokladny, který se odráží v mizivém financování výdajů, je podle Horáka (2007, s. 4) zapříčiněn zejména „*neschopností vlády kontrolovat výběr daní a cel*“.

Demokratické, parlamentní volby z roku 2005 ukázaly slabosti politického systému a hlavní problémy moci zůstaly stejné jako po roce 2001 (Horák, 2007). Konzervativní společnost poměrně silně odmítá „*proamerické a prozápadní protagonisty*“. Na tak „*nezralé politické scéně*“ se musí s pojmem demokratizace zacházet velmi opatrně. (Horák, 2007, s. 2)

Zahraniční pomoc má rozhodně svůj význam, ale nutno připustit, že každodenní přítomnost vojenských složek ISAF⁹ omezuje běžné lidi v rozvoji a soběstačnosti. Horák (2007) vidí problém, i mimo jiného, v malém počtu jednotek a v nedostatku prostředků nutných k investicím.

Scénář afghánské budoucnosti působí pochmurně. „*Dnešní Afghánistán tak nebezpečně opakuje některé scénáře z minulosti. Slabá centrální vláda s podporou zvenčí, posilující odstředivé tendence v regionech, rostoucí vliv populistických myšlenek, často šířených radikálními skupinami. To vše může vyústit v další kolo*

⁸ Osoby ve věku nad 15 let, které umí číst a psát. (UNICEF, 2010)

Za rok 2000 bylo v populaci gramotných 28,1%, z toho 43,1% mužů a 12,6% žen. (Horák, 2007)

⁹ The International Security Assistance Force

občanské války v zemi mezi představiteli jednotlivých frakcí tak, jako tomu bylo na konci 80. let až do roku 2001. A za příklady můžeme jít i hlouběji do minulosti Afghánistánu.“ (Horák, 2007, s. 6)

K současné afghánské vládě zaujímá velice kritické postoje afghánská aktivistka Malalai Joya. Podle organizace Human Right Watch, působí po volbách z roku 2005 v parlamentu, či na jiných vysokých postech, až šedesát procent bývalých válečných zločinců (Vinkelhoferová, Fiala, 2011). Letošní očekávání týkající se situace v Afghánistánu jsou provázena silnou nervozitou. Nejistotu vyvolalo ohlášení prezidenta Obamy o začátku stahování amerických vojáků z mise. (Švehla, 2011) K nasazení jednotek ISAF se Joya vyjadřuje tak, že *„jejich přítomnost podporuje nejen vojenské vůdce, ale zároveň vytváří nové rozhořčené stoupence Tálibů“*. (Vinkelhoferová, Fiala, 2011, s. 15)

2.2 Situace imigrantů v Řecku

Řecko – jedna z prvních přijímacích zemí

V současné době je Helénská republika pro uprchlíky a migranty hlavní přijímací zemí EU. Z celého počtu všech zatčených cizinců za nelegální vstup do zemí EU, za rok 2009, bylo 75 % právě na území Řecka. Pro srovnání, za rok 2008 se udává o čtvrtinu méně. Konkrétně v roce 2009 bylo zatčeno za nelegální vstup a pobyt 126 145. O rok dříve byl počet přibližně o dvacet tisíc vyšší. V naprosté většině jsou noví příchozí bez dokumentů a jejich identifikace je velice obtížná. (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Přesný počet nelegálních imigrantů v Řecku je de facto nezískatelný. Velice obtížně se určují i pouhé odhady. Při sčítání lidu bylo v roce 2001 zaznamenáno 762 191 cizinců, což dělá 7,5 procent řecké populace. I přes to může toto znamenat pouze zlomek skutečného počtu neoficiálně setrvávajících cizinců. (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Nelegální migrace byla současně hlavním zájmem řecké vlády při tvorbě nové legislativy. Doposud nebyla citelná opora v ochraně lidských práv. Ohroženými jsou především nekvalifikovaní lidé, kteří jsou snadno zneužitelní k černému obchodu nebo další protizákonné činnosti. (Gevorgyan, Cavounidis, Ivakhnyuk, 2008)

Největší zastoupení cizinců, kteří mají právo mezinárodní ochrany, jsou příslušníci zemí: Afghánistánu, Iráku, Somálska, Eritrei a Palestiny. Ve většině případů přešli řecko-turecké hranice. Konkrétně v roce 2009 bylo 27 685 cizinců zadrženo na námořních hranicích a pouze 8 787 na pozemní hranici mezi Řeckem a Tureckem. Během prvních pěti měsíců roku 2010 se podíl zcela otočil. Tehdy bylo chyceno třikrát více migrantů na pozemní hranici (v oblasti Evros) než na hranici námořní (ostrovy Eastern Aegean). (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Velký počet cizinců vstupuje do Řecka nelegální cestou, především přes již zmíněné řecko-turecké hranice. Mnozí potřebují mezinárodní ochranu, buď proto, že jsou uprchlíci a jsou pronásledováni, nebo z důvodu ohrožení jejich života v důsledku války nebo obecného nebezpečí násilí. Nicméně, systém není nastaven pro řešení individuálních případů a se všemi je zacházeno jako s ilegálními imigranty. Ti, kteří jsou po překročení hranic chyceni, bývají v mnoha případech drženi ve velmi nedůstojných podmínkách, a často se jim dostávají příkazy k vyhoštění. V případě, že

nejsou deportováni nebo navráceni do Turecka (na základě Readmission Protocol, podepsaný v roce 2001), a ani u nich není nalezen jasný důvod nezbytný pro zahájení azylového řízení, jsou propuštěni s příkazem odejít ze země. (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Navzdory kritické situaci v počtu nelegálních přistěhovalců v Řecku, se velká část z nich snaží pokračovat do dalších zemí Evropské unie, nikoli zůstat. Na konec setrvávají proti své vůli, protože pro ně neexistuje legální cesta, jak stát opustit. Dojde-li k útěku a posléze k jejich zadržení v další zemi EU, jsou na základě Dublinských úmluv vráceni do Řecka.

Legislativa

V 80. a 90. letech jižní evropské země¹⁰ vytvořily nové liberální a široce pojímající programy migrační politiky. V roce 1991 vytvořila řecká vláda zákon zabývající se otázkou ekonomických a ilegálních přistěhovalců, který byl nahrazen zastaralým z roku 1929. Nový zákon měl za následek posílení moci „*administrativních detencí*“¹¹, omezení právních řízení týkající se posuzování situace imigrantů nebo okamžité deportace všech přistěhovalců, kteří byli bez povolení k pobytu. Dále obsahoval pojmy, jako vstup, východ, pobyt, odsun cizinců, proces identifikace cizinců a další opatření. (Triandafyllidou, Gropas, 2007) Současně se jeho vytvoření považovalo za nepřiměřenou a unáhlenou reakci parlamentu na migrační vlnu (Baldwin-Edwards, 2004). První programy (358/1997 a 359/1997), které byly snahou regulovat migraci, vstoupily v platnost roku 1998. O tři roky později byl zákon upraven, ale ani tentokrát nepřinesl reálné změny. Až v lednu roku 2004 se doplnil o několik bodů (Zákon č. 3202/2003) zlepšujících situaci. Šlo o dvouleté období, během kterého byly usnadněny povinnosti týkající se administrativy a imigračních uchazečů. (Triandafyllidou, Gropas, 2007) Body se týkaly zejména možností prodloužení pobytu a povolení pracovní činnosti. V roce 2005 proběhla kodifikace právních předpisů o vstupu, pobytu a sociální integrace státních příslušníků třetích zemí na řecké území. Zákon 3386/2005 byl posléze každý rok měněn. Poslední úprava proběhla v loňském roce.

¹⁰ Řecko, Itálie, Španělsko a Portugalsko (Katerina Linos, 2001)

¹¹ Pojem je používán v souvislosti s omezováním osobní svobody, v závislosti na rozhodnutí určitého správního orgánu. V tomto případě se jedná především o detence cizinců. (Vyhnálek, nedatováno, s. 264)

Situace lidských práv

Ekonomicky je Řecko jednou z nejslabších zemí bývalé evropské patnáctky. Během dekády 90. let se navýšila levná pracovní síla o celých dvacet procent. (Linos, 2001) Příčinou byly silné migrační vlny a již zmíněný liberální zákon.

Tradiční řecká společnost je velice homogenní a v minulosti vznikal silný odpor namířený nejen na vládu, ale i na cizince. Doposud je Řecko jedním z nejméně tolerantních států v Evropě ve vztahu k ilegálním imigrantům. (Linos, 2001) Navíc, cizinci bez dokumentů nemají nárok na základní sociální ani zdravotní péči. Nesmí legálně pracovat a jsou odsouváni na okraj společnosti, a to vytváří sociální napětí a vyústuje v rasistické a xenofobní chování.

K integraci cizinců do řecké společnosti by mohlo přispět především oficiální uznání postavení uprchlíka (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010). Obtížný proces, který provází podávání žádosti o mezinárodní ochranu nebo i samotné azylové řízení vytváří negativní vlivy v řecké společnosti. Individuální a snazší řízení předcházející uznání uprchlíků by mohlo vybudovat důvěru mezi státem a lidmi, jež mají právo na ochranu.

Velkou přítěží vzniklé situace je nedostatek odborných pracovníků. Není poskytnuta potřebná sociální a psychologická péče a podpora zvláště zranitelných skupin, jako jsou například oběti mučení nebo obchodování s lidmi, děti bez doprovodu, atd. Zejména nezletilí mohou být vystaveni nebezpečí, kvůli nedostatku ubytovacích a sociálních zařízení ve spojení s neefektivním fungováním institucí v oblasti opatrovnictví. (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Další otázkou je efektivita pravomoci “svévolného” zadržení, či administrativních detencí, která se v příhraničních oblastech ukázala být neúčinná. Vzhledem k tomu, že po zadržení jsou lidé v drtivé většině případů propuštěni (a za předpokladu, že je není možné vyhostit), je jim udělen příkaz opustit zemi. Ve skutečnosti však směřují do velkých měst. Nejvyšší hranice délky jejich zadržení stanovená zákonem, je (v současnosti 6 měsíců s možností prodloužení na 12 měsíců) diskontovaná v závislosti na přívalové vlně migrantů. Z hlediska dodržování minimálních standardů lidských práv, je prostředí vazebních věznic, policejních a pohraničních stanic, zcela nedostatečné. Tím se země stává nedůvěryhodnou na mezinárodní úrovni. (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Jak upozorňuje zpráva UNHCR, špatné podmínky pro přijímání v pohraničních oblastech neumožňují rozpoznat uprchlíky a poskytnout jim ochranu, která jim náleží.¹² A i když nejsou deportováni do země svého původu, návrat do Turecka, těch, kteří potřebují mezinárodní ochranu a přesto nebyli identifikováni v důsledku výše zmíněných hrozeb, představuje riziko tzv. nepřímého vytlačení/vypovězení (v případě, že je Turecko vrátí do jejich země původu). Takové jednání je podle Ženevských úmluv o právním postavení uprchlíků výslovně zakázáno. Podíl žádostí o azyl podávaných v místech vstupu do země je stále velice nízký. Objevuje se „černá díra“ v systému azylového řízení, kdy žadatelé setrvávají ve vazbě, místo toho, aby byli ihned po podání žádosti umístěni do azylových středisek a byla jim poskytnuta ochrana dle stanovených právních předpisů. (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Hlavní návrhy UNHCR

Podle aktuální zprávy Reception–Recognition–Integration Proposals vydaný v červnu roku 2010 UNHCR, by zájmem státu mělo být vytvoření podmínek pro přijímání uprchlíků i migrantů, na nejfrekventovanějších přechodech do Řecka, které by vycházely ze základních lidských práv a současně by je respektovaly. Základem je rozlišování individuálního „profilu“, vyhodnocení potřeb a identifikace lidí, kterým by měla být udělena mezinárodní ochrana, nebo vyžadující zvláštní péči, například ze zranitelných skupin. Je žádoucí, aby nově příchozí v těchto zařízeních pobývat jen minimální dobu. Poté mají vyhledat další struktury státu (s ohledem na podmínky a situaci, v níž se nalézají), kterými jsou: pobyťová střediska pro žadatele o azyl, speciální centra pro děti bez doprovodu, zázemí pro oběti mučení nebo obchodování s lidmi, nebo detence jako poslední možnost pro ty cizince, kteří mohou být vyhoštěni. Je třeba poznamenat, že výše uvedené návrhy již jsou součástí zprávy Odborného výboru zřízeného na základě rozhodnutí náměstka ministra pro ochranu občanů.

Nezbytným předpokladem pro výše uvedené kroky je zajištění tlumočení v hlavních jazycích, v kterých se cizinci dorozumí za účelem informovanosti o jejich právech a povinnostech a poskytnutí bezplatné právní pomoci.

Obecně platí, že míra administrativních detencí by neměla být předepsaná jako běžný postup nebo jednotný formulář pro všechny nové ilegálně příchozí, ale pouze jako poslední možnost a s ohledem na jejich vyhoštění, pokud to je přijatelné a pokud to

¹² Mimo jiné jde o nedostatek: tlumočnicků, státem financovanou právní pomoc, informací o právech a závazcích pro nově příchozí.

neporušuje mezinárodní pravidla. Zadržování žadatelů o azyl by mělo být zcela vyloučeno, kromě mimořádných, nezbytných a odpovídajících, individuálních důvodů, které jsou v souladu s pravidly UNHCR. Mělo by být samozřejmostí, že podmínky zadržování jsou v souladu se standardy lidských práv. Rovněž tak brát v potaz zákaz navracení a deportování cizinců, kteří mají právo na mezinárodní ochranu. Žádná taková opatření by neměla být přijata před přezkoumáním všech možností k posouzení skutečných potřeb a prozkoumání jejich žádostí.

Vládní opatření

Na podnět náměstka ministra pro ochranu občanů byla centra administrativních detencí přemístěna do vstupních míst do země spolu s „Centry prvního přijetí“, což je první správný krok ve snaze lepšího zacházení s migranty, kteří nelegálně překročí řeckou hranici. UNHCR se aktivně účastnil Odborného výboru v sestavování návrhu nezbytných legislativních a administrativních změn. Návrhy Výboru byly předány komisi pro přípravu legislativy. Realizace připravované změny závisí na dvou faktorech: jedním jsou finanční prostředky, které během vážné hospodářské krize jsou velmi omezené a druhým je zřízení ubytování a zázemí ve vnitrozemí, které by tak umožňovalo efektivnější fungování systému. Bez těchto paralelních struktur, které v současné době působí v rámci Ministerstva zdravotnictví a sociální solidarity a které dnes nejsou dostačující, čelí vážným problémům a životaschopnosti. Doporučený systém se snadno může stát neúčinným a nezbytné sociální služby na konec nebude možné poskytovat. (Reception–Recognition–Integration Proposals, 2010)

Současná azylová situace

Dokument Reception–Recognition–Integration Proposals hovoří o současné situaci azylové politiky velice podrobně. V roce 2009 bylo podáno v Řecku bez mála 16.000 žádostí o azyl (o rok dříve jich bylo téměř dvacet tisíc), což zemi řadí na desáté místo mezi světovými rozvinutými zeměmi s nejvyšším počtem žádostí o azyl (4% z celkového počtu) a na osmé místo mezi evropskými státy. Nejvíce žádostí podali: Pákistánci, Gruzínci, Bangladéšané, Afghánci a Iráčané.

Prezidentský dekret 81/2009, který byl přijat v létě předminulého roku, zrušil stížnostní senát a přidělil pravomoc rozhodování žádostí o azyl v prvním stupni 53 ředitelstvím policie, po celé zemi. Nejen, že to nezlepšilo azylový systém, ale dokonce to zhoršuje situaci a zasahuje do práv žadatelů o azyl. Neefektivní systém migrační

politiky potvrzují konkrétní údaje. Pro první žádosti (za rok 2009) nebyl statusu uprchlíka takřka udělen. Pouze ve 0,04% případů byl status uznán, což činí 11 z 29.501 aplikací. Při podání žádostí v druhém kole došlo k pádu z 10,29% na 2,87%, tedy na odvolání bylo uznáno 25 aplikací z 870. Je vhodné zmínit, že při podání prvních žádostí, je na úrovni států Evropské unie uznáno 24 procent.

Další stěžejní situací jsou nevyřízené žádosti, které se i nadále hromadí. Koncem roku 2009 jich bylo až 48.000. Takové zpoždění ohrožuje ty, kteří mezinárodní ochranu skutečně potřebují. Například Iráčané, Afghánci, Kurdové a Somálci podstupují roky čekání na konečné rozhodnutí vztahující se k jejich případům.

Problémy vznikající dlouhotrvajícím vyřizováním žádostí a citelným nedostatkem pobytových středisek, odrazuje značný počet uprchlíků. Lidé, kteří volí cestu „bez dokumentů“ a bez ochrany, jsou potenciálními oběťmi této situace, tedy nedostatkem základních záruk systému azylové řízení.

Aby se bylo možné dostat k problematice, je nezbytné vidět i širší okolnosti. Situaci v Řecku, včetně legislativy, se zabývám záměrně a to z důvodu vysokého počtu migrantů a stále nově příchozích. To, že sociální práce s migranty není dostačující, je odvislá právě od velkého počtu přistěhovalců. Snažím se především poukázat na to, že po cestě, kterou si lidé zažijí a dostanou se až na její konec, tedy do Řecka, jejich útrapy ani zdaleka nekončí. Důsledkem kritické situace je, i mimo jiné, zmíněná legislativa, která řeší problematiku příliš ze široka a nezabývá se potřebami nelegálních migrantů. Chybí kapacity pro individuální činnost, která by práci zkvalitnila. Pokud by byl zajištěn individuálnější přístup ke klientům a byly by jejich okolnosti posuzovány tak, jak mají, mohly by se zavést striktnější podmínky pro vyhoštění (navrácení zpět do své země) a věznice by nebyly přeplněné.

3 CESTA Z AFGHÁNISTÁNU DO ŘECKA

Cestování ve spojení s migrací je nejen důležité pro jedince, ale především pro „přijímací“ společnost. Bylo by pokrytecké nepřiznat si potřebnost levné pracovní síly a dalších profitů, které pramení z migrace lidí z tzv. třetího světa. Proto bude vždy do jisté míry přistěhovalectví vítáno. Možnosti legální cesty pro vstup do země jsou velice omezené, a proto jsou ve velké míře využívány služby převaděčů. Na základě příběhů čtyř migrantů jsou v případě mobilizace z Afghánistánu do Řecka výlučně využívány služby převaděčů. Všichni dotázaní respondenti dokonce uvedli spolupráci s těmito organizovanými skupinami pašeráků lidí, avšak nikdy je nenazvali převaděči, neboli smugglers v anglickém překladu, ale vždy se o nich vyjadřovali jako o mafii.

Ilse van Liempt v Irregular Migration Informal Labour and Community: A Challenge for Europe zmiňuje termín „nechtěná“ (nedobrovolná či vynucená) migrace, což je rovněž náplní kapitoly. Cesta a její rizika, kterou migranti podstupují, se nijak neliší pro obě formy migrace, tedy chtěné (neboli dobrovolné) a té nechtěné. Osobně se domnívám, že v případě afghánských migrantů a s přihlédnutím ke kontextu země, se jedná o migraci nedobrovolnou.

3.1 Cesta afghánských utečenců v kontextu obecné migrace

"Migrace, to je životní fakt. Na světě je přes dvě stě miliónů migrantů. A těch, co se snaží dostat do Evropy, je asi 30 procent. Je třeba mít na paměti, že lidé, kteří se k emigraci odhodlají, nejednají z rozmaru. Jsou k tomu jednoduše donuceni vnějšími okolnostmi," říká Johannes van der Klaauw, vedoucí pobočky UNHCR v Maroku. (Hanáčková, 2010)

Variant, jak mohou migranti cestovat, je mnoho. Dokonce jsou stále vynalézány nové způsoby nelegální přepravy. Z výpovědí, které jsem od respondentů získala je zřejmé, že jejich motivy nejsou vysloveně ekonomické, jak se hostitelská společnost může domnívat. Odpověď na otázku proč dochází k ilegální migraci, respektive, jak je obtížné získat povolení pro vycestování, by měla být k nalezení v oblasti vnitrostátní

nebo mezinárodní politiky. Hlavní příčinou, proč lidé nemohou vycestovat, může být nevhodný vládní režim země svého původu, mezinárodní vztahy nebo migrační politika.

Fenomén ilegální migrace zazněl mimo jiné i v kontextu evropského semináře o migraci v Ženevě, v roce 1994, který v této kapitole využívám jako zdroj. Je důležité zmínit, že v těchto letech ještě nebyl vymezen rozdíl mezi pašováním a obchodováním s lidmi, potažmo migranty (více o tom rozdělení se dočtete v následující kapitole.) Proto převádím informace, vzešlé z evropského semináře, do kontextu současné terminologie.

Jak jsem již zpočátku zmínila, je využíváno mnoho způsobů, jak se dostat ze své vlasti a ještě urazit další stovky kilometrů. Samozřejmě záleží, přes jaké hranice se lidé dostávají. Jde-li o pozemní přechody, volí cestu pěšky nebo se ukrývají v kontejnerech, ve skrytých prostorách autobusů či nákladních automobilů. Vede-li cesta přes moře nebo velké řeky, jedním z mála prostředků je loď nebo člun, ve kterých je obvykle přepravováno mnoho lidí. Někdy jsou migranti dokonce nuceni velké vzdálenosti uplavat. Mezi další způsoby přepravy, patří využití letecké dopravy. K tomuto kroku bývají zapotřebí věrohodné falešné nebo kradené dokumenty. (IOM, 1994)

Trasy se neustále mění a s nimi i prostředky. K realizaci cest jsou velice často využívány „služby“ mafie. Převaděčství, zastává důležitou funkci pro uprchlíky a migranty, ale rovněž slouží jako lukrativní živnost pro tyto ilegální skupiny. Migrantům jsou nabízeny celé řady možností. Od získání falešných nebo odcizených dokladů, až po hledání zaměstnání či ubytování v nové zemi. Součástí mafie jsou tzv. převaděči, jejichž úkolem je převést migranty přes hranice. (IOM, 1994)

I když paradoxně převaděči lidem pomáhají zvládat obtížné cesty, současně je vystavují rizikům, které jsou s cestou spojeny. (Berggern, 2007) Takové nástrahy mohou ohrozit nejen lidskou důstojnost, ale i životy migrujících lidí. Nejčastěji se může jednat o násilném zacházení s migranty, včetně odepření jídla a pití. Zejména ženy a dívky jsou vystaveny riziku násilí a sexuálního zneužití. (Taran, 1994) V případě cestování po moři bývají lodě přeplněné a v případě, že lidé nemají záchranné vesty, hrozí jim utonutí. Dalším těžkým úskalím bývají příliš vysoké poplatky mafii za nabízené služby. Tím, že se migranti dostanou do závislosti na převaděčích, domnívám se, že se tak mohou stát snadným nástrojem pro drogový „průmysl“. Ne příliš mnoho lidí si je může dovolit, a tak se finančním zdrojem nebo pomocí, který je zásadní podmínkou pro vycestování, může stát rodina, známí nebo i lidé z vesnice (IOM, 1994).

I přes zájem států o levnou pracovní sílu, příliv inteligence nebo solidaritu, díky níž je uprchlíkům pomáháno, vznikají náporům migrantů pro přijímací země jisté

obtížné situace. Státy musí čelit bezpečnostním hrozbám i politickým, sociálním a ekonomickým dopadům. Stejně tak se mohou problémy dotýkat tranzitních zemí (IOM, 1994) a proto jsou nutná legislativní opatření, nejen v rámci migrace, ale i ve výše zmíněném převaděčství.

V kontextu evropských opatření proti ilegálnímu pohybu lidí, šlo zpočátku především o kontrolu pracovní migrace. V rámci mezinárodní Úmluvy o pracovní migraci z roku 1949, kterou ratifikovalo 49 států, bylo vyzíváno o potrestání těch, kteří ji podporují nezákonnou cestou. (ILOLEX, 1949) To lze považovat za právní počín stíhání za napomáhání či přímo pašování nebo obchodování s migranty. Právní předpisy se vyvíjely řadu let. Většina států Evropské unie zavedla restriktivní opatření imigrační politiky v 70. letech. (European Commission, 2010) Rok 1993 se stal významným na základě pořádané Konference o prevenci nekontrolované migrace v Budapešti, která se především týkala dohledu nad výše zmíněným protiprávním jednáním. Stejného roku byla, ve snaze boje proti pašování cizinců, přednesena Valným shromážděním OSN rezoluce 48/102. Tam jsou státy vyzívány k přijetí „*vhodných opatření, ke zmaření aktivit a cílů pašeráků cizinců*“. (UN, 1993) O tři roky později vyšla v Nizozemí první oficiální zpráva zaměřená proti Lidskému převaděčství. Byla vydána zvláštním prokurátorem a nově poukázala na fakt, že naprostá většina tamějších žadatelů o azyl přicestovala za pomoci převaděčů. (Berggren a kol., 2007)

3.2 Způsob migrace z Afghánistánu do Řecka

Afghánských imigrantů v Řecku stále přibývá. Podle jedné tamější komunity přichází do Athén mnoho nových rodin i jedinců. Cesty z Afghánistánu do Řecka jsou v současnosti poměrně frekventované. Patrně se jedná o více koridorů, které jsou využívány skupinami převaděčů. Všechny čtyři popisy cest, které jsem od Afghánců obdržela, jsou velice podobné. Khodadadovi je 18 let a je tak nejmladším respondentem. Druhým je Ahmad, kterému je 22 let a pochází z Herátu. Abdul a Jamshid jsou dva čtyřicetiletí muži. Hlavní podstata, kterou se Jamshid liší je, že ačkoliv má afghánský původ, žil od narození se svými rodiči a sourozenci v Íránu. Na citlivost příběhů jsem brala zřetel a žádala, aby mi odpověděli jen ti, kteří jsou ochotní.

Bohužel, problémy specifické pro ženy, jsou vzhledem k pouze mužským respondentům, pomíjeny.

Jak jsou převaděči vnímáni samotnými migranty se poměrně podrobně zabývá Ilse van Liempt v publikaci zaměřené na nelegální přistěhovalce, v části Smuggling as a ‚necessary‘ evil. Ze sbíraných odpovědí vyplývá, že jsou příslušníci mafie vnímáni jako nezbytné zlo¹³ a jako jediné řešení¹⁴. Liempt jednu výpověď uvádí jako příklad a zmiňuje, že migranti jsou uzamčeni v domech a že převaděči s nimi špatně zachází. (Berggren a kol., 2007) S podobnými zkušenostmi respondentů jsem se také setkala. Ačkoliv jsou migranti za „pomoc“ převaděčů vděční, mají k nim určitý despekt, který pramení právě ze špatného zacházení.

V otázce určení trasy, hraje hlavní roli geografie. Nejkratší cesta z Afghánistánu do Evropy vede přes Írán. Abdul ve svém příběhu píše, o složitém způsobu cestování přes hranice Tallance. Naproti tomu, Ahmad hovoří o přechodu Nimroz, přes který ho dostala mafie v Toyotě.

V rozhodování o tom, kam se pojedje a jaká země bude ta cílová, existují tři typy rozdělení základní interakce mezi převaděčem a migrantem. Zaprvé jde o výběr země „zákazníkem“ a úkol převaděče je, dostat ho tam. Zadruhé, mafie¹⁵ je ten kdo rozhoduje o cílové zemi, což na migranta může mít negativní dopady a nejspíš si bude muset hodně připlatit, aby odcestoval na místo, kam on sám chce. A ve třetím případě se vyjednává kam a za jakou cenu může převaděč svého „klienta“ dostat. (Berggren a kol., 2007)

Z výpovědi Khodadada lze vyčíst, že se zřejmě jedná první nebo třetí typ interakce. „[...] *Za cestu z Íránu do Turecka jsem musel zaplatit 1450 dolarů. [...] Když jsem přijel do Turecka, zkontaktoval jsem stejnou mafii, aby mě vzali do Řecka, což mě stálo dalších 1800 dolarů.*”

Důvody, proč všichni tito muži opustili svou zemi a dali se náročnou a dalekou cestu, se velice liší. Jednou z hlavních příčin je válka. Abdul v ní přišel o svého otce, Ahmada připravila o bratry a o další příbuzné. Snahou Abdula bylo vypomoci své početné rodině, která si prochází životními obtížemi a Ahmed pro těžkou práci, kterou musel vykonávat mnoho hodin denně, neměl příležitost studovat. Teď to chce napravit. Těžkostí pro Afghánce není pouze život ve vlastní zemi, ale i v sousedních státech,

¹³ Necessary evil

¹⁴ No alternative

¹⁵ Oxfordský slovník definuje mafii jako „[...] *jakoukoli organizovanou skupinu zločinců* [...]“ (Oxford Dictionaries, nedatováno)

včetně Íránu. Společnost stále vnímá afghánskou menšinu jako přistěhovalce, v některých případech jsou vysloveně nuceni k odchodu zpět do své země.¹⁶ A stejně tak jako život, není snadná ani cesta. Hornatý Írán skrývá pro migranty mnoho nebezpečí. Na pohraničí s dalším státem, jsou přivázeni do „bezpečné“ vzdálenosti, odkud jsou odkázáni na vlastní síly. I přesto na první pohled ani jeden z těchto cizinců nespadá pod definici uprchlíka¹⁷ podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

„Přišel jsem do Orumiyeh (město poblíž íránsko-tureckých hranic), kde jsem s 20 lidmi čekal 20 dní v malém domě na to, než se otevře cesta. Potom jsme se v malé dodávce s těmito lidmi vydali k hranicím. V půlce cesty, na vrcholu hory jsme zastavili. (Byla tam příšerná zima.) Na místě jsem viděl asi 80 lidí s několika koňmi. Vydali jsme se na cestu (někteří na koních, jiní pěšky). Šli jsme 21 hodin, až do jedné turecké vesnice, tam nás převaděči vzali do jednoho domu, pak jsme putovali do Istanbulu. Jelikož byla zima a já musel přijít od moře, musel jsem tam 2 měsíce čekat.“ Popisuje Jamshid silný zážitek, jak přecházel íránsko-turecké hranice.

Podobnou zkušenost s mafii, ale více jak v trojnásobném počtu migrantů, zmiňuje i Abdul. Ten strávil 55 hodin jízdou v nákladním autě, bez jídla, se sedmdesáti lidmi.

I přesto, že z Istanbulu mají Afghánci Evropu takřka na dosah, nejtěžší cesta vede právě přes přechod do Řecka. Velký počet přistěhovalců přichází o život právě na turecko-řeckých hranicích. Pokud zvolí trasu po pevnině, musí přebrodit řeku, a jsou vystaveni nebezpečí v horách a rizikům nášlapných min. Minová pole jsou pozůstatky válečných konfliktů, která jsou sice označena, ale vzhledem k nočním pochodům, jsou varování velice často přehlížena. I to je jedním z důvodů, proč byly hraniční přechody v roce 2009 až čtyřnásobně posíleny složkami Frontex, neboli Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích. Primárním záměrem těchto opatření, je sice zmírnit vlny proudících migrantů, ale je tak i snáze poskytnuta pomoc zraněným a potřebným. (Traynor, Smith, 2010)

¹⁶ Ke konci roku 2002 se z Pákistánu a Íránu zpět do své země vrátily přes 2 miliony Afghánců. Repatriace pokračovala až do roku 2004. Podle UNHCR, reemigrovalo, na základě dobrovolných návratů, v rozmezí března 2002 až března 2005, z Íránu 774.929 lidí. (UNHCR, 2006)

¹⁷ Osoba, která „[...]se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti[...]“ (Úmluva o právním postavení uprchlíků, 1951)

Cesta přes moře je neméně nebezpečná. Velký počet lidí se tísni v malých lodích, bez jídla a pití, přičemž často neví, kam doplují.

„Nakonec jsme se po dvou měsících dostali k moři a já viděl malou loďku, která byla pro 15 lidí, ale nás bylo 21. Po dvou hodinách po vyplutí, jsme se dostali na jeden řecký ostrov, ale bylo to zvláštní. Neviděl jsem tam žádné domy ani obyvatele. Měli jsme strach, protože to nebyl ostrov, na který jsme chtěli. Na druhé straně byl vidět jiný ostrov, ale oba od sebe byly oddělené. Museli jsme plavat, abychom se tam dostali, ale bylo to příliš daleko. Zkusili jsme to. Já jsem plavat mohl a tak jsem se tam dostal. Viděl jsem, že tam nějací lidé pracují a poprosil je o pomoc. Oni zavolali policii. Když policie přijela, vzali nás všechny na stanici. Tam jsem strávil 10 dní. Nakonec jsem byl volný a dostal povolení k cestování po celém Řecku. Koupil jsem si lístek na lodi a plul do Athén.“

Tuto část Jamshidova příběhu uvádím záměrně. Mám možnost posoudit jeho líčení ze dvou úhlů. Prvně mi ho vyprávěl s odstupem půl roku, v přátelské atmosféře. Podruhé to bylo již po roce a půl, co mi ho v psané podobě odfaxoval. Jeden příběh ve dvou zcela jiných podáních.

Nejprve zmíním, že Jamshid byl dvakrát na řeckých hranicích chycen a deportován do Istanbulu, což v písemném projevu neuvedl. Tam byl nějakou dobu zavřen a s velkým počtem lidí žil v otřesných podmínkách. Pro nedostatek místa přespávalo mnoho mladých mužů v chladu na balkóně na zemi (v uzavřených místnostech zůstávaly převážně rodiny s dětmi). Důvod, proč de facto sám, plaval na druhý ostrov, a proč uvědomil místní obyvatele, byl ten, že jako jeden z mála měl záchrannou vestu. Policii nechal přivolat, protože se jednalo o složitou situaci a ve 20 členné skupině prchajících lidí byly vážně zraněné osoby, včetně dětí. Výše zmíněné povolení se mu podařilo dostat až na potřetí. Toto jsou informace, které mi sdělil pouze při osobním kontaktu a které dávají celému příběhu větší hloubku. Vypravování bylo dlouhé, živé a doprovázeno silnými emocemi.

V současnosti se afghánská menšina v Athénách snaží prosadit svá práva a bojují za uznání Afghánců jako politických uprchlíků. Jde o mírový protest, který byl zahájen 22. listopadu 2010 v Propylaea na Panepistimio. Po 36 dnech protestu si 6 mužů zašilo ústa, čímž započala druhá fáze, kterou je hladovka. V lednu se k hladovění přidali další protestující Afghánci, včetně jedné ženy. Během této byli téměř všichni

opakovaně hospitalizováni a jejich zdravotní stav je velice špatný. Dokonce během protestu, u jednoho z řeckých ministerstev, došlo k zatčení 32 lidí. Většina z nich byla druhý den propuštěna. Nicméně, snaha získat politický azyl, je doposud neúspěšná.¹⁸

3.3 Mafie

V první podkapitole jsem kategorizovala a zjednodušeně popsala fungování organizovaných skupin převaděčů. Rovněž jsem zmínila, že se jedná o jistý druh služeb, které se jako ve všeobecném měřítku přizpůsobují měnícím se potřebám „spotřebitelů“. Pašování lidí se tak stává jedinečnou formou byznysu (IOM, 1994). Převaděči bývají většinou majitelé taxi, malých lodí nebo nákladních automobilů. Aktivita těchto „obchodníků“ může být zcela náhodná a tudíž nárazová nebo naopak organizovaná a promyšlená. V druhém případě se tato činnost může stát hlavním zdrojem příjmu. (IOM, 1994)

Malá, ale dobře organizovaná skupina převaděčů si obvykle nalezne jednu cestu, kterou opakovaně využívá. Velké, mezinárodní sítě převaděčů jsou vyspělejší a boj proti nim se stává obtížným a nebezpečným. Jejich výhodami jsou flexibilita a různorodé prostředky, které dokážou kombinovat dle situace. (IOM, 1994)

Z pohledu na migraci autorů Salta a Steina, lze převaděčství rozdělit do tří základních stupňů. Prvním je mobilizace, během níž dochází k celkové přípravě. Následujícím je průběh cesty. To je okamžik, kdy dochází k realizaci samotného pohybu. Dále jsou zajištěny potřebné dokumenty, přenocování ve velkých městech, jako je například Istanbul, atd. Třetím stupněm je vstup do země, během něhož je zapotřebí migranta informovat o jeho možnostech týkajících se práce, žádostí o azyl nebo se mu pomáhá v hledání přístřeší. (Berggren, Likić-Brborić, Toksöz, Trimikliniotis, 2007)

Obvyklou věcí je „ztrácení“ dokladů prokazujících totožnost migrantů. K jejich úmyslnému ničení nebo již zmíněnému ztrácení, dochází před cestou nebo během ní. Samotná mobilizace je fyzicky velice náročná a při neočekávaných událostech mohou migranti přijít o vše, s čím cestují. V případě úmyslného ničení, kdy tito lidé nechtějí být identifikováni pohraniční hlídkou, by u nich neměly být doklady k dohledání.

¹⁸ Konec března 2011.

Evropský pohled na převaděčství

Pašování lidí není novým jevem. Pouze za posledních deset let je tomuto tématu věnována značně větší pozornost, než jak tomu bylo dříve. Oficiálně, až do konce 90. let, bylo pašování lidí označováno jako hrozba pro společnost a ekonomiku, a tím spadal tento pojem do oblasti nadnárodního organizovaného zločinu. (Morrison, 2002) Úmluva OSN o mezinárodním organizovaném zločinu byla v roce 2000 doplněna o „*Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky*“¹⁹ (Fabiánová, 2008, s. 7), a tak byl uznán rozdíl mezi pašováním a obchodováním s lidmi. (Morrison, 2002)

Definice OSN zní „*Pašováním přistěhovalců se rozumí zprostředkování, za účelem získání přímo či nepřímo, finanční nebo jiné materiální výhody z nedovoleného vstupu osoby do smluvního státu, ve kterém tato osoba není státním příslušníkem ani nemá trvalý pobyt.*“²⁰ (United Nations, 2000, s. 2)

Lidská práva převáděných nebo-li pašovaných migrantů, a především uprchlíků, jsou silně zanedbávána a opomíjena. A zatím co státy mají velký zájem o vytvoření různých opatření proti „převaděčství“, prakticky nejsou vedeny žádné diskuze o možnostech ochrany pro uprchlíky. (Morrison, 2002)

Mnoho osobností s odlišnými názory se shodují, že pašování lidí je jistou reakcí na růst politických snah omezit méně organizované formy nelegální migrace. Tím se také vysvětluje tzv. obchodní model ilegální migrace. To znamená, že převaděči situaci využívají jako službu ve vlastní prospěch, místo jakéhosi právního prostředku (Morrison, 2002), který je možností pro dosažení základních práv Afghánců. Nakonec snahy o ukončení pašování lidí, nepřinesly žádnou optimální alternativu, která by pro uprchlíky, kteří nemají jinou možnost než ilegální cestu, byla bezpečná (Morrison, 2002).

Pašování lidí je vnímáno jako negativní jev, který by měl být odstraněn. Není vždy optimální posuzovat migranta, který se nechá propašovat, negativně nebo jako

¹⁹ „Úmluva byla doplněna třemi protokoly: a) *Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zejména se ženami a dětmi*; b) *Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky*; c) *Protokol proti nelegální výrobě palných zbraní, jejich částí a dílů a střeliva a obchodování s nimi.*“ (Fabiánová, 2008, s. 7)

²⁰ „*Article 3 [...] (a) ‚Smuggling of migrants‘ shall mean the procurement, in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefit, of the illegal entry of a person into a State Party of which the person is not a national or a permanent resident;*“ (UN, 2000, s. 2)

spoluviníka. Velice snadno může jít o případ, kdy je jeho snahou domoci se svých lidských práv a bohužel pro něj neexistuje žádná legální cesta. (Morrison, 2002)

Zkušenost afghánského migranta

Většina informací o fungování systému pašeráctví pochází z výpovědi od jednoho z Afghánců, který v minulosti býval součástí organizované skupiny převaděčů.

Zkontaktovat mafii v Afghánistánu není žádný problém. Dokonce stačí pouze jeden správný telefonát, nebo jedna návštěva a vše je vyřízeno. Situace je taková, že mezi Afghánistánem a Íránem jsou dva hraniční přechody. Ten důležitější se nazývá Mashad. Nejvíce záleží na způsobu putování. Jeden ze způsobů je cestování s pasem. Jde o nelegálně vystavené dokument, který zprostředkovává mafie. Tento způsob cestovní je samozřejmě snazší a méně riskantní z hlediska bezpečnosti. Cesta mezi Afghánistánem a Íránem tímto způsobem stojí přibližně 1000 Euro.

Další možností je nákladní vůz. V malém „tracku“ se obvykle vozí přibližně 70 lidí najednou. Cesta tímto vozem je samozřejmě mnohem nebezpečnější, jednak protože lidé pobývají několik desítek hodin ve stísněném prostředí bez možnosti pohybu a jednak, protože překročení hranic je mnohem náročnější. Mafie, v dostatečné vzdálenosti před hranicemi, zastaví a uprchlíci musí pěšky přes hory. Afghánistán a Írán jsou velice hornatá území, proto jejich přejití trvá i několik dní.

Různé mafiánské organizace mezi sebou mohou spolupracovat, zpravidla však nejsou lidé převáděni pouze jednou skupinou. V každé zemi se jich ujmou tamější převaděči, pokud je vše předem dohodnuto nebo je musí kontaktovat až na místě. Stejně to funguje i s placením. Afghánská mafie dostane svou finanční částku za převedení lidí z Afghánistánu do Íránu, iránská převaděči za přejití hranic do Turecka a v poslední řadě, turečtí převaděči dostávají zapláceno za překročení řeckých hranic. Normálně se cena cesty z Afghánistánu do Řecka pohybuje okolo 5000 Euro.

Avšak ani příchodem do cílové země nic nemusí končit. Velice snadno se z osvědčeného modelu převaděčství může stát nekončící koloběh ilegálního obchodu, který celý business posiluje. Princip spočívá v navrácení finančních prostředků zpět domů, tedy pokud imigrant získá práci. V takovém případě jsou peníze znovu „investovány“ do služeb převaděčů, kteří pomohou utéct dalším členům rodiny nebo přátelům. (Berggren, 2007)

Vždy se jedná o velice náročnou cestu. Jak jsem již zmínila, turecko-řecké hranice jsou obzvláště riskantním přechodem. Dalšími stěžejními okolnostmi je

cestování s dětmi. To je vždy náročné nejen pro rodiče, ale pro celou skupinu. Avšak v rámci skupiny vzniká přirozená solidarita a s dětmi pomáhají všichni.

4 POMOC A PODPORA NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ PO PŘÍCHODU MIGRANTA

Následující kapitola je věnovaná práci s migranty, po okamžitém překročení hranic či po delší době, po vstupu do Řecka. Existují dvě varianty, jak se sociální pracovník s těmito lidmi setká: jsou-li zadrženi nebo požádají-li o pomoc sami. Současně jde o moment, kdy se pracovníkem setká s klientem po náročné cestě, ze které si migrant může přinést traumata či jiná zranění. Kulturně kompetentní pracovník by měl nejen znát kontext prostředí, ze kterého migranti pocházejí, ale i aktivně se zajímat o zkušenosti, kterými si klienti prošli během cesty.

4.1 Po zadržení

Jsou-li migranti bez dokumentů zadrženi na pozemních nebo námořních hranicích, jejich cesta směřuje pravděpodobně do jednoho z řeckých detenčních center, kde mohou být umístěni až na 12 měsíců. Obvykle tam však zůstávají zavřeni po dobu pár týdnů až třech měsíců. Pověst těchto míst není vůbec uspokojivá a to především z hlediska dodržování lidských práv. Detence jsou obvykle přeplněny a migranti musí sdílet malé prostory s velkým počtem lidí. Sanitace a zdravotní péče jsou pouze na velice omezené základní nebo nedostačující úrovni.²¹ Psychosociální podpora chybí zcela. (MSF, 2010)

Detenční zařízení jsou jedním z míst, kde migrant přichází do kontaktu se sociálním pracovníkem poprvé po vstupu na území. Bohužel, ti, zvláště v těchto řeckých zařízeních, „zastávají především funkce úředníků“ (Hellenic Red Cross, 2010) O samotnou práci s migranty a uprchlíky se musí starat jiná struktura a tou jsou nevládní organizace. Ve třech centrech²² se tohoto postu chopila mezinárodní humanitární organizace Lékaři bez hranic (dále jen MSF). MSF poskytuje zdravotní a psychosociální péči, která zohledňuje stav cizinců. Mnoho migrantů má traumatizující

²¹ Migranti jsou nuceni spát na špinavých matracích na zemi, která je plná neodtékající, stojaté vody ze sprch. Často dochází i k rozdělování rodin. (MSF, 2010)

²² *Pagani* na ostrově Lesvos, *Venna* v Rodopi a *Filakio* v oblasti Evros. (MSF, 2010)

zkušenosti jednak ze zemí odkud přichází, kterými jsou zejména Afghánistán, Pákistán, Irák, Somálsko a Palestina, a jednak ze samotných cest. Nejčastěji trpí úzkostmi, depresemi a posttraumatickou stresovou poruchou. (MSF, 2010) Ke zlepšení jejich stavu nepřispívají ani podmínky, ve kterých jsou nuceni žít po dobu zadržení.

4.2 Na svobodě

Je-li situace taková, že nedojde k zatčení nebo vyhoštění, jednou z možností je, že migranti v Řecku nesetrvávají a okamžitě pokračují dál do Evropy. Avšak v mnoha případech směřují do velkých měst, jimž jsou Athény, Thessaloniki, Patra aj.

Je pravděpodobné, že někdo z jejich rodiny, byť velice vzdálené, již v zemi žije. V tom případě se kontaktují a stávají se součástí komunity. Toto slučování a vzájemná podpora patří k typickým afghánským zvyklostem. Šišková (2001) hovoří o rodinných vztazích v souvislosti s morálním kodexem. Afghánci důvěřují především své rodině, i když může jít jen o jakési smyšlené pokrevní příbuzenství. I v případě, že se tito příbuzní vidí prvně, jsou si bližší, než s „pouhým“ známým, kterého bychom my, jako Evropané, mohli považovat za přítele. Přátelství je něco co prakticky neznají a „*pro Afghánce je přirozené, že na solidaritu s ‚cizím‘ člověkem přece nikdo nemůže spoléhat.*“ (Šišková, 2001, s. 49)

Pokud je situace imigrantů příliš tíživá, že ani rodinný okruh nevystačí, nebo pokud nikoho známého v zemi nemají, obracejí se na pomoc nestátních neziskových organizací. Zvláštností řeckého systému nevládních neziskových organizací pracujících s migranty je, že některá zařízení se zaměřují na předem určené národnosti, kterým budou poskytovat pomoc. Konkrétně Caritas Athens se profiluje na lidi z tzv. Širšího Blízkého východu, což jsou státy severní Afriky, Arabský poloostrov a země s ním sousedící. Ačkoliv Afghánci mohou požádat o pomoc i v jiných organizacích, pravděpodobně budou odkázáni na athénskou charitu. Jedná se o sociální a právní poradenství, distribuci oblečení, výuky řečtiny a angličtiny a zajišťování teplého jídla pro cca 300 lidí. Athénské charitní nastavení dovoluje „přivýdělek“, který obnáší například tři plechovky kondenzovaného mléka a šampón navíc, některým svým klientům. Někteří gramotní klienti mohou vypomáhat jako tlumočníci, jiní jako ostraha. Ti, kteří jsou považováni za spolehlivé, jsou ideálními zdroji pro sociální pracovníky

charity. Mají přehled o nově příchozích a provádí monitoring potřebných rodin. V mnoha případech se jedná hlavně o afghánské rodiny.

Uprchlík nebo imigrant se se sociálním pracovníkem setká v okamžiku, kdy přijde do organizace Caritas Athens s žádostí o registraci do programu. K vyřízení administrativy je zapotřebí pouze fotografie a přítomnost žadatele.

Psychologickou pomocí se zabývá jiná nevládní nezisková organizace. Babel poskytuje psychologickou podporu nejen jednotlivcům, ale i rodinám a lidem v komunitách. Jde především o vyrovnání se s traumatizujícími zážitky z cesty i proces integrace.

4.3 Sociální práce s afghánskými migranty po příchodu do Řecka

Sociální práce s imigranty je velice specifická a náročná a to i vzhledem k nezbytné znalosti socio-kulturního kontextu. Pracovník se s migrantem setkává po příchodu do země, kdy pro účel práce klientova cesta končí (do doby, než migrant bude pokračovat do další EU). Popis kulturně kompetentní praxe zasahuje do několika oblastí. Zprv jde o vlastnosti lidí, čímž se chápe například etnická nebo kulturní podmíněnost. Dalšími oblastmi jsou zkušenosti, kterými si lidé prošli, znaky společnosti, s níž se ztotožňují, či postoje k jiným etnickým skupinám. Počátek kulturně kompetentní praxe sociálního pracovníka spočívá v uvědomění si, že i na něho působí vlivy společnosti a že nelze vykonávat sociální práci bez hodnot nebo být zcela neutrálním. Vlivy mohou vycházet z kultury vlastní nebo klientovy. Jde tedy o dlouhodobý proces, během něhož se sociální pracovník seznamuje s novými prvky odlišné společnosti, zná své limity a přitom se neustále rozvíjí. (Potocky-Tripodi, 2002)

V rámci výše zmíněné praxe, se pracovník setká s osobními zkušenostmi, které budou doprovázeny silnými příběhy. Nicméně důležité při práci s migranty nebo uprchlíky je, nestavět klienty do pozice obětí, (Matoušek, Kodymová, Koláčková, 2010) ale naopak vidět snahu a aktivizovat je. Stejně tak jako, se střetávají lidé z jiných kultur, tj. v našem případě řecký sociální pracovník a afghánský imigrant, tak dochází i k setkání příznivců odlišných náboženství. Prožívání víry klienta, by mělo být sociálním pracovníkem zcela akceptováno. „*Vždyť to je jediné, co si kromě dvou igelítek s sebou*

přivezli a co je drží. Víra, že Bůh je s nimi, je navíc častokrát to jediné, co jim dává smysl.“ (Roubalová, 2006, s. 20)

V případě afghánské kultury, tkví zásadní odlišnost, v porovnání s řeckou společností, právě ve víře. Podle té jsou nastaveny tradiční hodnoty. I když má islám společné abrahámovské kořeny s křesťanstvím, může se islámský Afghánistán zdát mnohem více konzervativní. Předním českým odborníkem na islám je bezesporu Luboš Kropáček, orientalista a afrikanista, jehož publikace jsou přínosnými zdroji pro hlubší poznání islámu²³. Nicméně, osobně se domnívám, že náboženství určuje chování člověka pouze z malé části. Daleko citelnější vliv má komunita a tamější zvyky. Proto by měla být sociální práce zaměřena především na práci s komunitami. (Trousil, 2007)

Patriarchální postavení muže, muslima, může vyvolávat sociální tlak. Povinnost, spojená s tímto postavením, je především v materiálním, potažmo finančním, zabezpečení rodiny. To může vést k frustraci nebo až k agresivitě muže. Imigrant, který prodal svůj majetek, aby měl prostředky na cestu, není schopen tuto základní povinnost naplnit. (Trousil, 2007) Tak vzniká další problematická oblast, která se může odrazit na celé široké rodině.

Ačkoliv, práci vztahuji především na muže migranty, většina okolností se dotýká i žen. Cesta, kterou podstupují, se pro ně může stát stejně nebo dokonce více riziková, než pro muže. Kromě kulturního šoku, který člověk, cizinec, prožívá v důsledku změny prostředí, existuje problematika postavení ženy. Manželka, dcera nebo sestra (v některých případech i matka) nemá stejnou pozici v afghánské společnosti jako v Řecku. Pokud je zřetelné, že by mohlo být s ženou zacházeno, z našeho pohledu nedůstojně, měl by sociální pracovník upozornit, že právní normy „nového“ státu, tedy řeckého, jsou odlišné, než právní systém šaría, který je platný v Afghánistánu. Jde tedy o to, že by při jejich porušení mohl následovat postih. Postavením ženy, společenských zvyků a určitých vzorců chování se v jordánské společnosti zabývá například antropoložka Květa Klímová-Pumerová.

Vzhledem k tomu, že sociální pracovník je pravděpodobně jeden z prvních lidí, s kým se imigrant nebo uprchlík setká, vzniká tu jakýsi trojúhelníkový vztah mezi společností přijímací země, sociálním pracovníkem a imigrantem. Jsou vymezené tři role, které sociální pracovník zastupuje. (Kuric, 1997)

²³ Islám není všude na světě stejný. Nejviditelněji se jeho projevy liší v Africe a na Blízkém východě.

„[...] První z nich je role reprezentanta společnosti (státu), dále role ‚obhájce‘ klienta vůči společnosti, třetí pak role zprostředkovatele mezi uprchlíky a majoritou, role předpokládající vyváženost mezi loajalitou ke klientovi a loajalitou ke státu, resp. společnosti.“ Pokud se sociální pracovník s touto rolí ztotožní, musí si současně uvědomit, že tak získává velkou moc, kterou klient vnímá silně. Dále Trousil cituje Kurice a hovoří, že *„[...] identifikace sociálního pracovníka s hostitelskou společností je zvráceným, avšak vcelku logickým důsledkem tohoto a priori daného vztahu.“* (Kuric, 1997, s. 23-24)

Často dochází k situaci, že klient přeceňuje reálné možnosti, kterými pracovník disponuje a na sociálního pracovníka přenáší *„plnou odpovědnost za řešení svých problémů“*. Rovněž ho pak může vinit, například, že mu byla zamítnuta žádost o azyl, nebo z jiného neúspěchu. (Kuric, 1997, s. 23-24)

5 PROCES ZÍSKÁVÁNÍ ROZHOVORŮ AFGHÁNSKÝCH MIGRANTŮ A OKOLNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ JEJICH VÝPOVĚDI

Příběhy, které doplňují práci jako čtyři obrazy cest afghánských migrantů, nebylo obtížné získat. Dostalo se mi i laskavosti a pomoci s překlady dotazů. Všichni čtyři oslovení Afghánci, žijící v Řecku obdrželi připravené otázky. Nakonec mi opět jeden z Afghánců vyplněné dotazníky přeložil zpět do angličtiny a odfaxoval.

Tato část práce je věnovaná nedostatkům, které mohly zapříčinit, že výpovědi respondentů, jakožto doplňujících zdrojů, jsou poměrně jednostranné. Čtyři oslovení muži jsou podobného věku, tedy v rozmezí od 18 do 24 let, s podobnými zájmy (aktivně hrají biliard, navštěvují stejné „cafeterie“, aj.). Nerůznorodost výpovědí afghánských migrantů pramení z absence příběhu ženy. Další stěžejní věcí je fakt, že všichni respondenti jsou součástí stejné komunity a někteří jsou dokonce blízcí příbuzní. Hlavní věci, v níž se liší, je doba, kdy do Řecka přicestovali. Jeden z Afghánců je v zemi už několik let, jiní tam pobývají teprve krátce.

Příběhy poskytnuté prostřednictvím internetu a v písemné formě mohou mít za následek nezáměrné pozměnění některých významů, popřípadě jejich zjednodušení. Poměrně citlivý obsah těchto životních událostí může být zkreslen, mimo jiné i jednostranným překladem. Pouze jeden z respondentů, hovoří plynule anglicky, a proto mi ochotně všechny dotazníky přeložil z anglického jazyka do farsí. Poté je nabídl několika afghánským migrantům ze své komunity a vyplněné je přeložil zpět do angličtiny. Problém shledávám ve využívání stejných formulací a používání podobných či stejných slov v lišícím se kontextu. I forma vyprávění, atmosféra a doprovodné vyjadřování emocí dává příběhům jiný rozměr. Ve zvoleném případě, tedy v písemném projevu, získávám především faktické informace.

Několika měsíční úzký kontakt s afghánskou komunitou v Řecku mi usnadnil získat poměrně důvěrné výpovědi a napomohl citlivěji se orientovat v kulturně kompetentní praxi. Stejně tak přínosné bylo osobní seznámení se s prostředím

afghánských přistěhovalců v Íránu. Na základě toho, jsem lépe schopná posoudit význam okolností, které respondenty doprovází jakožto migranty²⁴.

Jak jsem již výše zmínila, problematika, která se týká ohrožených skupin, jako jsou například ženy, není vzhledem k jednostranným, tedy mužským, výpovědím nastíněna. Příběhy žen není snadné získat. Jen málo jich cestuje samo, a pokud mají rodinu, slova se vždy předně ujímá muž.

Mnohokrát jsem se setkala i s migrujícími rodinami „uvízlými“ v Řecku, včetně jedné, která v současnosti žije spokojeně v Německu. Jejich cesta z Afghánistánu se lišila od těch předcházejících, především v obavách o své malé děti. Příběhy rodin není problém získat, nicméně poznat je z blízka, je daleko obtížnější než v případě svobodných mužů.

Je nezbytné počítat s možností, že si někteří migranti své příběhy upravují nebo dokonce vymýšlí. Proto se ani z mých afghánských výpovědí nedá zcela vyloučit, že jsou některé informace zkreslené. Spoléhám se především na jejich důvěru a shodu informací s různými nezávislými zdroji.

²⁴ Socio-kulturní aspekty a důsledky stresu vzniklé z nátlaku iránské společnosti.

ZÁVĚR

Trasy, které slouží pro útěk z Afghánistánu, se mění podle situace na hranicích. Stejně rozmanitě jsou využívány prostředky, jež jsou různě kombinovány dle aktuální potřeby. Vzhledem k hornatému pohraničí států, přes které trasy migrantů vedou, nejsou na základě výpovědí čtyř Afghánců k jejich překročení využívány žádné dopravní prostředky. Naopak při běžném přesunu napříč zemí jsou lidé nuceni tísnit se v malých dodávkách. Rizika, kterým jsou lidé během cesty vystavení, jsou vysoká. Kromě běžných úrazů dále hrozí nebezpečí nášlapných min v poválečných oblastech. Dalším vážným rizikem je utonutí, k němuž může dojít na moři nebo při překračování řeky na turecko-řeckých hranicích.

Nebezpečí, které je podmíněno určitými situacemi, se zvyšuje v případě využívání služeb mafie. Převaděčství je, na základě příběhů afghánských migrantů a odborné literatury, nejvyužívanější způsob realizace cesty. Pašování lidí může být doprovázeno násilným chováním poskytovatelů vůči migrantům.

Ačkoliv všichni čtyři dotázaní Afghánci hovořili o mafii, jako o něčem špatném, neodsoudili ji v kontextu činnosti nebo významu, ale ve způsobu zacházení.

Řecko se potýká s velkými vlnami imigrantů pár desítek let a současná opatření zamezující tento příliv jsou naprosto nedostačující. Řecko situaci nezvládá, uprchlíkům se nedostává ochrany a místní obyvatelé ztrácí trpělivost.

Téma, cesta migrantů, je sice nastíněno v některých odborných publikacích zabývajících se migrací nebo organizovaným zločinem, ale nepovažuji tuto jednu z částí kulturně kompetentní praxe, za dostatečně dostupnou v sociální práci. Aby si pracovník vytvořil povědomí o tom, co migranti podstupují, musí složitě vyhledávat v cizojazyčných zdrojích.

Již v úvodu jsem uvedla, kolik přibližně žije afghánských uprchlíků v České republice. I taková menšina je součástí české společnosti a pro efektivní sociální práci s migranty je nezbytné vzdělávat se i v oblasti výše zmíněné kulturně kompetentní praxe.

Shrnutí struktury a popis cesty, včetně toho jak se organizuje příprava na ni, jsem získala z odborných zdrojů. Navíc jsem její obraz dotvořila autentickými výpověďmi

lidí, kteří si vše, co je s cestou spojené, prožili. Jedná se o nástin celé zmíněné etapy, včetně dalších souvislostí.

Cesta afghánských migrantů bývá nebezpečná a lidé se při ní snaží být tiší a neviditelní. Do Řecka přichází s očekáváním „lepšího života“, ale jediné co většina nachází je, nezám, v horším případě nenávisť, ze strany společnosti. Pomoc těmto pocestným byla popsána již ve skutcích tělesného milosrdenství v biblické nauce. Sociální pracovník by se tohoto učení měl držet a rozvíjet jej.

BIBLIOGRAFIE

- Al Jazeera (2009): Witness - Qadir - an Afghan Ulysses. Dostupné 5.3.2011 z <http://english.aljazeera.net/programmes/witness/2009/04/2009423152144608902.html>
- Baldwin-Edwards, M. (2004): *Immigration into Greece, 1990 - 2003: A Southern European Paradigm?* Prezentace pro panel "International migration: promoting management and integration", European Population Forum 2004, Ženeva, 12.-14.1.2004.
- Berggren, E., Likić-Brborić, B., Toksöz, G., Trimikliniotis, N. (2007). *Irregular Migration, Informal Labour and Community: A Challenge for Europe*. Maastricht: Shaker.
- Boháč, A. (2008): Afghánistán v letech 2001 - 2005: politicko-geografická analýza [on-line]. Dostupné 15.2.2008 z <http://www.e-polis.cz/nezarazene-clanky/324-afghanistan-v-letech-2001-2005-politicko-geograficka-analyza.html>
- Český statistický úřad (2010). Počet cizinců v ČR [on-line]. Dostupné 5.3.2011 z http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz_pocet_cizincu-005970
- Eurofound (2009): Unemployment [on-line]. Dostupné 14/02/2011 z <http://www.eurofound.europa.eu/emire/GREECE/UNEMPLOYMENT-GR.htm>
- European Commission (2010). Towards a common European Union immigration policy [on-line]. Dostupné 12.3.2011 z http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/immigration/immigration_intro_en.htm
- Fabiánová, J. (2008). *Boj proti mezinárodnímu organizovanému zločinu*. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky.

Gevorgyan, V., Cavounidis, J., Ivakhnyuk, I. (2008). *Policies on irregular migrants*. Strasbourg: Council of Europe.

Hanáčková, M. (2010): Cesty uprchlíků do Evropy se sbíhají v Maroku [on-line]. Dostupné 22/02/2011 z http://www.rozhlas.cz/zpravy/afrika/_zprava/685401

Hellenic Red Cross (2010). SMES European Seminar. Athény, 25.-26.2.2010.

Horák, S. (2005). *Afghánský konflikt*. Praha: Public History a Petit.

Horák, S. (2007): *Začarované kruhy Afghánské*. Příspěvek pro tematickou diskusi pořádanou Střediskem bezpečnostní politiky Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK a Americkým centrem při Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze, Praha, 18.5.2007.

ILOLEX, (1949): C97 Migration for Employment Convention (Revised 1949) [on-line]. Dostupnost 2.3.2011 z <http://www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm>

International Organization for Migration (IOM) (1994). *International response to trafficking in migrants and the safeguarding of migrant rights*, Eleventh IOM Seminar on Migration, Ženeva, 26.-28.9.1994.

Kuric, A. (1997). „Naše“ specifika. In Trousil, M. (Ed.). Úloha a úskalí sociální práce s imigranty. *Sociální práce/Sociální práce*, č.2, s.105.

Linos, K. (2001): Understanding Greek Immigration Policy [on-line]. Dostupné 14.2.2011 na http://www.hks.harvard.edu/kokkalis/GSW3/Katerina_Linos.pdf

Marek, J. (2006). *Dějiny Afghánistánu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

Matoušek, O., Kodymová, P., Koláčková, J. (2010). *Sociální práce v praxi*. Praha: Portál.

Ministerstvo obrany & Armáda České republiky (2009): Je třeba vést boj o srdce a mysl afghánských lidí [on-line]. Dostupné 15.2.2011 z <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=13918>

Morrison, J. (2002): FMO Research guide: Human Smuggling and Trafficking [on-line]. Dostupnost 1.3.2011 z <http://www.forcedmigration.org/guides/fmo011/>

MSF (2010). *Greece*. European Seminar SMES. Athény, 25-26.02.2010.

Šišková, T. (2001). *Menšiny a migranti v České republice : my a oni v multikulturní společnosti 21. století*. Praha: Portál.

MZV (2009). *Perspektivy účasti ČR na stabilizaci Afghánistánu v letech 2010 – 2012*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.

Oxford Dictionaries (rok neuveden). Mafia [online]. Dostupnost 20.4.2011 z http://www.oxforddictionaries.com/definition/Mafia?rskey=ohwSK5&result=1#m_en_gb0490870

Potocky-Tripodi, M. (2002). *Best practices for social work with refugees and immigrants*. New York: Columbia University Press.

Roubalová, V. (2006). Ženy v kruhu. In *Psychologie dnes* (Ed.), č. 1, s. 20. In Trousil, M. (Ed). Úloha a úskalí sociální práce s imigranty. *Sociální práce/Sociálná práca*, č.2, s.114.

Švehla M. (2011). Jak je máme ochránit? *Respekt*, r.22, s.28-29.

Taran, P. A. (1994). *SAFEGUARDING MIGRANTS' RIGHTS AND DIGNITY in and beyond the smuggling dilemma*. Ženeva: IOM.

Traynor I., Smith H. (2010): Uprchlíky zastaví ozbrojené hlídky EU [on-line]. Dostupnost 17.3.2011 z <http://www.presseurop.eu/cs/content/article/371761-uprchliky-zastavi-ozbrojene-hlidky-eu>

Triandafyllidou A., Gropas R. (2007). *European immigration : a sourcebook*. Aldershot: Ashgate Publishing Limited.

Trousil, M. (2007). Úloha a úskalí sociální práce s imigraty. *Sociální práce/Sociální práce*, č. 2, s.103-114.

Úmluva o právním postavení uprchlíků (1951). Dostupné 20.4.2011 z <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/uprchlici.pdf>

United Nations (2000). *PROTOCOL AGAINST THE SMUGGLING OF MIGRANTS BY LAND, SEA AND AIR, SUPPLEMENTING THE UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME*. Dostupné 1.2.2011 z http://www.uncjin.org/Documents/Conventions/dcatoc/final_documents_2/convention_smug_eng.pdf

UN Resolution 48/102 20.12.1993. Dostupné 1.2.2011 z <http://www.un.org/documents/ga/res/51/ares51-62.htm>

UNHCR, *Reception – Recognition – Integration Proposals from the UNHCR Office in Greece*, 16.6.2010. Dostupné 7.11.2010 z www.unhcr.gr/Press_Rel/2010/RRIproposals.htm

UNHCR (2009). Počet žadatelů o azyl [on-line]. Dostupné 4.3.2011 z <http://www.unhcr.cz/uprchlicicr/?cid=82>

UNHCR (2006). *The state of the world's refugees 2006*. Oxford : Oxford University Press.

UNHCR (2009). Počet žadatelů o azyl [on-line]. Dostupné 4.3.2011 z <http://www.unhcr.cz/uprchlicicr/?cid=82>

UNICEF (2010). Afghanistan – Statistic [on-line]. Dostupné 25.2.2011 z
http://www.unicef.org/infobycountry/afghanistan_statistics.html#79

Vyhnálek L. (nedatováno). *Administrativní detence cizinců. Evropské a vnitrostátní aspekty*. Dostupné 5.2.2011 z
<http://www.law.muni.cz/sborniky/interakce2009/files/prispevky/Vyhnanek.pdf>, s.264.

Vinkelhoferová, M., Fiala, J. (2011). Pošlete pryč své vojáky. *Nový Prostor*, č. 373, s. 14-15.

SEZNAM

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EU	European Union / Evropská unie
IDP	The Internally Displaced Persons / vnitřně vysídlená osoba
ISAF	International Security Assistance Force
ISI	Inter-Services Intelligence
MSF	Médecins Sans Frontières / Lékaři bez hranic
OSN	Organizace spojených národů
UNHCR	The Office of the United Nations High Commissioner for Refugees / Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
USA	The United States of America / Spojené státy americké

Přílohy

Otázky

Name: The way to Greece of Afghan migrants.

1. Are you from Afghanistan? Yes – No
2. Could you describe how did you get to Greece from Afghanistan? (transports, over where you went, single or with family, group, how long did it take, etc.)
3. What was your reason to leave Afghanistan? (how did you live there – shortly, please)
4. Did you have any imaginings of living in Greece before?
5. How your live looks like now? (have you a job, money, home, family, friends, dreams, etc.)

Příběh Khodada

7 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ / FRIDAY
 VENDREDI / FREITAG
 Khodada ~~and~~ Taher, 18

Ταχυδρομ. Επιταγή & Οργανισμός α.τ.
 36 Ε.Υ.
 259-115

1. Yes (1)

2. I entered in Iran after that I spoke with one Mafia to take me from Iran to Turkey and I had to pay 1450\$ dollars. We began our trip and arrived to Turkey after walking 12 hours in the mountain and when I arrive to Turkey I spoke with the same mafia to take to Greece but I had to pay 1800 dollars and I came with 32 people in Greece from the one horrible big sea.

3. I had so many problems in Afghanistan and one of the most important problem was that I was in a relationship with one

SEPTEMBROS / SEPTEMBER
 1 S
 2 S
 3 S
 4 S
 5 S
 6 S
 7 S
 8 S
 9 S
 10 M
 11 T
 12 W
 13 T
 14 F
 15 S
 16 S
 17 M
 18 T
 19 W
 20 T
 21 F
 22 S
 23 S
 24 M
 25 T
 26 W
 27 T
 28 F
 29 S
 30 S

SEPTEMBEK / SEPTEMBER

15 ΔΕΚ. 2010 21:35 PS
 ΑΡ. ΕΡ. : 2109668934
 ΑΠΟ :

Ανάπτυξη και εν Χρόνως Βαθμ. Αρχαία, Μικρά, Καλοσύνη μ.
36 E./W.
240-116

ΠΕΜΠΤΗ / THURSDAY
JEUDI / DONNERSTAG

Khodardad. (9) 6

girl in my neighborhood. and It is
forbidden in Afghanistan and one
day her brother saw us (me and
my girl friend) sit together and came
to us and without reason started
to fight suddenly I pushed him
to wall and he fell down and
I saw he couldn't breath normally
and I ran away but I saw some
people took him to hospital
I was afraid that he will die
and I thought it is the best
way that I run away from afghanistan
to come to europe. but now
I have heard that he is fine
and he is looking for me.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
SEPTEMBER

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
SEPTEMBER

SEPTEMBER
SEPTEMBER

10

ΔΕΥΤΕΡΑ / MONDAY
LUNDI / MONTAG

Μνηστικός, Μικροδολος, Νευρολογος ιατρος.
37 Ε.Λ.Π.
253-112

Khodadad

(2)

1 S
2 S
3 M
4 T
5 W
6 T
7 F
8 S
9 S
10
11
12
13
14
15
16
17 M
18 T
19 W
20 T
21 F
22 S
23 S
24 M
25 T
26 W
27 T
28 S
29 S
30 S

SEPTEMBER
SEPTEMBER

4. I had something like a Paradise
about here in my mind but now
I see it is more worse than
hell.

5. It's not so good for me now
here to live. I was trying to
leave here but it was so
difficult.

Příběh Ahmada

5		TETARTH / WEDNESDAY MERCREDI / MITTWOCH	27η ημέρα του μηνός, κατ'εξ έπισημότητας 36 Ε. / Ψ. 248-117
		ΑΗΜΑΔ Mohammadi	
		22 years old.	
1 S		1 Yes, I am from Herat.	
2 S		2 I came from Nimra? (It's the name of one border between Iran and Afghanistan) to first city of Iran with Iranian Mafia by one Toyota. After	
3 M		I came near to border of turkey	
4 T		by one van. We walked 6 hours	
5 W		(16 people) the mountains in the	
6 T		border, we came to turkey in	
7 F		one village next directly from	
8 S		that village with one truck	
9 M		came to border of Greece in	
10 T		that time we were 25 people.	
11 F		There was a river in this border	
12 S		between the jungle.	
13 M		we pass 6 by 6 people there.	
14 T			
15 W			
16 T			
17 F			
18 S			
19 M			
20 T			
21 F			
22 S			
23 M			
24 T			
25 W			
26 T			
27 F			
28 S			
29 M			
30 T			

SEPTEMBRE / SEPTEMBER

15 ΔΕΚ. 2010 21:38 P2 P.PAGE: 2108666934 PTO:

AHMAD Mohammadi

SEPTEMBER
SEPTEMBER

and all with together I was 20 days
till I got there.

8. First of all there was war in
my country and I have my brother
and so many of my relatives in
the war and secondly I wanted to
study but I couldn't because I had
to work so much hours.

9. No, I didn't think that it
is more worse than my country.

5. Now It is two monthes that
I am here without any job and
support and I don't have money
for paying house and I have to
live in park. and I wish to
die because now in this situtain
I think my life is finished.

1

2

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

SEPTEMBER

SEPTEMBER

Příběh Abdula

- Yes I am from Afghanistan 49 years old.
1. Yes I am from Afghanistan
 2. I entered to Iran from a border called (Fallace)
It wasn't so difficult as I thought.
Next I came with Matia to turkey. They put us in one track. we were 70 people.
55 hours in track without food. (How difficult it was) arrived to Istanbul.
Next Matia took up with one small man 11 people and came to border of Greece turkey. (Edirne). We got off there and walked 4 hours in the jungle and arrived to one river and passed that river with one small boat and arrived to Greece.
 3. I had a big family with 10 people and difficult life and my father died in the war. I thought that I can come to Europe and work to make better situation for my family and support them.
 4. No, it ~~was~~ makes me more in stress here.
 5. I don't work here and I am just trying to go to one other country to make a better situation for myself.

Příběh Jamshida

Ahmadi Jamshid 21 years old

1. I am from Afghanistan but I was born in Iran and grew up there.

2. I have to say that, this kind of description is so difficult for me and when I am thinking of that time I feel horrible.

I came to Oramiye (one city near to border of Iran and Turkey) and I was with 20 people in one house and next waited 10 days there to be open way.

Next we started to come to border with one small Van 2 people. And the middle of the way on top of the mountain we stopped. (How cold it was). I saw about 80 more people there with some horses. We started to walk (some with

horses and some on foot.) We walked 21 hours and arrived to one village of Turkey and Maria took us to one house and we came to Istanbul.

2 months I had to wait there because

it was cold and I had to come from sea.

At last we came near to sea after 2 months.

I saw one small boat that could carry 15 people but we were 21 people. We started to

come and after 2 hours arrived to one Greek Island but it was strange. I couldn't see any

houses and even any people there. We were

afraid because that one wasn't the island we wanted to go. We could see that other island

was in the other side but it was separated from this one. We had to swim to pass but it was a much distance. But we tried. I could swim and pass there. I saw some people were working. I asked them to help. They called to police. The police came and took all of us to police station. I was 10 days there (in police). After I was free and I had a paper for one month could travel in every part of Greece. I bought a ticket of ship and came to Athens. 3. Because I was from Afghanistan but I was living in Iran and there were so fascist people disturb Afghanistan people so much and I didn't have life without attacking and I had to leave there. 4. I had never imagined that life can be so dirty and so shit here. 5. After one and half year that I am living in Greece I don't have any job and enough money to pay for house, food, ... Now I don't see any future for myself and any immigrants live there and I am feeling like a dead.